

اوج مسله او کردند از او یکی یکی قر
 کردند اشک نکاحه جمعی حرام را و ^{غین} ولد
 او کردند دنیا یله آخرت ^{شدر} یکی ^{شدر} کردند
 ددم افسین جمع اتمدم دنیا یی
 ترک ایدوب آخرتی اختیار اتمدم ^{آخی}
 پیغمبر پوشاد و غی امتنه حرام را و ^{بی}
 نکاحی حایز اولد و غین او کردند دنیا ^{بی}
 پیغمبر پوشادی دیو طالب اولدم •
 او حنی بغدادی بغدایه بیع ^{شلا} و ^{بمیل}

یداً پیدا اولوب فضل ربا اولد و ^{عین}
 او کردند عمر دن بر صاعی رزق دن
 بر صاعه مقابل ققدم فضل ربا در
 حرام در دیو اختیار اتمدم ددی
 بیت بود کلو بند و موعظه عارف
 اولنه بسدر • در از قصه نه ^{جنا}
 نصحت ایسه یتر • بساط لفظ
 دوشندی نقایس معنی • چکلدی
 مجلس عرفانه نعمت ایسه یتر •

آشغه اولانی کورب کند و بی چوق
کورسه و مالی چوق اولانی کورب
بنود دخی مال چوق اولسون دیورم قصد
ایلسه خوتعالی بواکی کمنه شاکر لردن
وصابر لردن یزمن لقمان حکیم
اوغلنه وصیت ایدوب ای اوغل
ولداک ایچون مال جمع اتمه و لداک
ابراردن اولورسه خوتعالی
ابراری اضاعت اینمز فحاردن

1624 ۴۰۰
اولورسه باجرا ایچون مال جمع
اتمه دیردی حامل الحافدن برکسه
نصیحت طلب ایلدی حامل الحاف
اولکسیه دنیا یه طالب اولمه مکر
که لاابد اولاناسه قارشمه مکرکه
لاابد اولو دنیا بی ترک اتمک وناسه
قارشما متودینک غلوفیدر ددی
حکما دن برینه بیچون فقه اوکر نین
ددیلر جواب ویروب فقه دن

بن سوالدن ذلیل بنسنة کوردمم سوال
ذلتی سؤالک ردی ذلتی جمع
ایمکوز دیردی حکیم حاجت استی
رد اتمک سو فرین حاجت استی کرم
اولورسه کذوسین صاقوزین لیثم
اولورسه عرضی صاقوزین دیردی
باب — سادس
موعظ و نصیحة بیاندر برکنه
کذودن زیاده عبادت و قناعت

۱۶۳ ۳۲۳
ایلیا فی کورسه اتمک کبی عبادت و
قناعت اتمک بلکه زیاده اتمک قصد
ایلسه حق تعالی اول کسه شاکر لردن
وصابر لردن یازر برکسه کذو مالند
ازاجوق مال لوی کورف کذونک
زیاده اولدوغنه شکر ایلسه حق
تعالی اول کسه دخی شاکر لردن
وصابر لردن یزر اما شول کسه
که عبادت و قناعت کذودن

او کی کامل اولش قریاره ویرمکه
 اکی میتی دن اتمکه اوچی قونغه
 طعام ویرمکه دردی ورجی اذ انک
 بشی توبه واستغفار ایلمکه استغفر
 الله العظیم واتوب الیه فصل
 وزرا وخدام قبولرندن سایلی
 محروم کوندر میه لر سایلی قبولر
 محروم کوندر مک عاقلر قنده
 یوک عیدر حسن بن علی رضی الله

عنه سوال نوال ایدن کسه حیوی
 ماته غرتی ذلته صدر دیردی
 بر اعرابی اوغله وصیت ایلر
 فقیر اولور سک سوالدن مقدم
 اول غنی اولور سک سوالدن اول
 ویر سایلی محروم ایلمدن قورق
 طالب نفسنی ذلته صدر دیردی
 عارفردن بری اوغلا برینه وصیت
 ایدوب سایلی رد انک دن قورق

اوجنی صبرده رجای نصرت وارد
قال عم ان النصر مع الصبر و ^{بوحید}
بمیفدن مفهوما اولدی که عجله ده
هزیت وارد مردی صبرده جله
حسنه وارد و توتیده ^{و حسنه}
اعلی من الصبر دیو مسطور در
بوتدن معلوم اولدی که عجله ده
سینه اولو بشی صبرده ^{سینه}
اتباع وارد قال الله تعالی فا صبر

کما صبر اولو العزم من الرسل و لا
تستعمل زهد بوایه کرمیه دن معلوم
اولدی که صبر ما مورات عجله
منهیات قیلندن دره علی بن ابی
طالب رضی الله عنه بیورر شول
کشی که دورت نینه دن اراغ اولو
اول کشی بیره فرلقدن اراغ اولور
اولی عجله آخی غضب اوچی عجب
دردی کسل . اما عجله بش برده مستجد

یائنده سوز لری محل قبوله واقع اوله
فی الجملة اجناد و خدام ملک یائنده
شعار و دثار لربین صبر و رفق و
مدار و ادب آید لرا در جمیع
یرده فایده لودر خصوصاً ملک
بجلسنده زیاده فایده لودر اجنام
و خدام ملک اذا سنه صبر
اتمک کرک عاقل لودر بیشتر در صبر
بش فایده وارد در جمیع ممد و حد

عجله ده بش نشنه وارد در کلیسی
مذموم در او کی صبر ده فرح
رجاسی وارد در قاله عمر الصبر
مفتاح الفرج بو حدیث شریفدن
معلوم اولدی که عجله ده رجاء
فرج یوقدر آکی صبر ده صواب
رجاسی وارد در عجله ده خطا
وارد در قاله من تانی اصاب
اوکاد و من تعجل خطاء اوکاده

ملکه یقینلقدہ ملکن اراقیق
حصولی وارد در ملک یاننده مقبول
اولقدہ خذلان وهوان حصولی
وارد در سکنجی قاعدہ اولدرکہ اجنام
وخدام ملکن زیادہ سنہ طلب
امیہ لڑکہ حاجتبری قضا اولجرت
غصہ لنوب خدمتدن اراغ اولیہ
ہاروکاری بجدلہ اولور طغوزنجی
قاعدہ اولدرکہ اجناد و خدام

ملکوں خدمت مندہ کوچک خوبلو و
کولر یوزلو اولوق عادت ایدہ لڑملک
یانندہ غصہ لوا اولقدن احتراز
ایلیہ لڑ اونجی قاعدہ اولدرکہ
اجناد و خدام بربریلہ عداوت
امیہ لڑ عداوت لری اولور سہ دہ
ملک یانندہ آشکارا امیہ لڑ بربرند
ملکہ شکایت امیہ لڑ ایلر لرسہ
نصیحت لڑ بقیلہ ایلیہ لڑ کہ ملک

محبتنی اکلاویه لور ملکوک عطاسی
 آزا اولور سه محبتنی دخی آزا اکلاویه لور
 بشخی قاعده اولدرکه اجناد و خدام
 ملک حضورنده دلبری غیر بیلر ایله
 خصومتدن صقلیه لور ملک باینده
 کمسیه غضب ائمه لورکه ملکه غضب
 اتمک کی اولور ایتی قاعده
 اولدرکه اجناد و خدام ملک
 حضورنده کوز لری و قولوقار ایله
 ملکوک امرینه متوجه اولور ملکوک
 امری و اشارتله اتمشال ایده لور
 یدیحی قاعده اولدرکه اجناد
 و خدام سوز لری ملک سوز لورندن
 یومشق و اشغه اولوب ملکه حجت
 و معارضه ائمه لور افلاطون دیمشد
 عاقل اولون کسه ملکه غضب له سوبلیه
 و سوبلشمکه ملک اوزرینه جرأت
 ائمه ملکوک استمالتنه ائمه

محبتنی اکلاویه لور ملکوک عطاسی
 آزا اولور سه محبتنی دخی آزا اکلاویه لور
 بشخی قاعده اولدرکه اجناد و خدام
 ملک حضورنده دلبری غیر بیلر ایله
 خصومتدن صقلیه لور ملک باینده
 کمسیه غضب ائمه لورکه ملکه غضب
 اتمک کی اولور ایتی قاعده
 اولدرکه اجناد و خدام ملک
 حضورنده کوز لری و قولوقار ایله

ملكوك امرينه متوجه اولور ملكوك
 امرى و اشارتيله امتثال ايدور
 يدبجى قاعده اولدر كه اجناد
 و خدام سوزلرى ملك سوزلورون
 يوشق و اشغه اولوب ملكه حجت
 و معارضه ائمه لر افلاطون ديمشدر
 عاقل اولون كسه ملكه غضب له سويلد
 و سويلشكده ملك اوزرينه جرات
 ائمه ملكوك استمالتنه الدنيه

محبتنى اكلويه لر ملكوك عطاسى
 از اولور سه محبتنى دنجى از اكلويه لر
 بشجى قاعده اولدر كه اجناد و خدام
 ملك حضورنده دللرني غير بير ايله
 خصومتدن صقيه لر ملك باندده
 كمسيه غضب ائمه لر كه ملكه غضب
 اتمك كى اولور البته قاعده
 اولدر كه اجناد و خدام ملك
 حضورنده كوزلرى و قولور قاريله

خدام ملوك افعال و اوقالی شرعا
 منكر اول و سه ده منكر اوليه لر
 بلكى ملكى منكرات شرعدن تاى
 و تدريجه منع ايد لر ايجى
 اولدر كه اجناد و خدام جميع عمر
 و اوقاتى فى ملكوت اسمالتت
 ايليه لر هر سنه كه اشار لر عبودت
 و خضوع و جميله اشليه لر بزجر
 ديشدر كشي ملكه زندگانه سى

قول افتد بيسيله زندگانه سى كى
 اتمك كرك در ملك ظل الله دن جعفر
 رعایا ظل عبودیتدن جعفر اوجى
 قاعد اجناد و خدام ملكه مخالف
 ايتوب ملكه حجت و معارضه قیلر
 در دخی قاعد اولدر كه اجناد و خدام
 ملكوت اسمالتت و كولر بوزينه
 ادا نوب ملكوت مكرندن امین و
 غافل اوليه لر بلكه ملكوت عطا ن

ملكوك اذنى بوغين ملكوك مال
 ومتاعن الما متوايله ملك خدمته
 وسلطان صحنه كشي شول وقت
 لايق اولور كه بواون قاعده پي
 حفظ ايدوب كركي كي رعيت ايد
 بوقاعده لري رعيت ايد بيل
 ملوك غضبندن اراغ اولوب
 ملك ياتنده عزت و حرمت اسي
 اولورا وكي قلعه اولدر كه اجنادو

ميتر ايلسه اولنسه ملكوك هر
 احوالنده ملكه مخالفت ائمه حق
 تعالى سلطاننه مخالفت ايدنه ^{غضب}
 ايلر قال عمر ان الله ليغضب
 على من خالف السلطان افلاطون
 ملكه خدمت و سلطاننه قرتي ممكن
 اولمز اولور ~~اولور~~ اولور ددي
 اولور خادم ملكوك مساو بسين
 و غيبتن ايلمك ايله اكي خادم

الله الاسلامه واربعه وقل اللهم
 مالك الملك دن بغير حسابه واربعه
 هرهنازك آخرنده او قنسه حق
 تعالى اوقيانك مكانى جت ايدوب
 حضايره قد سده ساكن قلور و عین
 مكنونى ايله هر کون یتشکره نظر
 ایلر و یتشدر لو حاجتن قضا ایدر
 که ادنی سی مفر تدر دخی هر
 دشمن و حاسد دن یار دم ایدوب

قوزتار رباب خامس قاعد اجناد
 واداب اجناد بیانتد ملوکه
 خدمت و سلاطینه قربت امر
 عظیم و کار جسیم در کدولت
 خدمت ملوک ده قلنار تحقیق معرض
 خطرده و محل خوفده اولور لوقال
 عمر من اقترب ابواب السلاطین
 افتان الله تعالى بر قولى اچون
 ملوکه خدمت و سلاطینه قربت

وحده تنزیل الكتاب من الله العزیز
 العظیم سورہ سنک اولندن کی
 آیت اوقیہ لر صباح اوقیانی
 حق تعالیٰ اخشامہ دک صقار
 اخشام اوقیانی صباحه دک
 روایت اولنور رسول الله دن
 علی بن ابی طالب رضی الله عنه روا^{تم}
 ایله فانحة الكتاب وایة الکرسی
 وشهد الله انه دن ان الدین عند

اولور فصل سلاطین ووزرا
 وقصات واهرا و غیر بلر هر کون
 لا اله الا الله ذکرینه وستیج^و کستفقا^و
 وقرات قرآنه مشغول اولور
 دون نمازنی وضحی نمازنی کی
 رکعت دخی اولور سه ترک اتمیلر
 قالو لر صباح اون کرة سورة اخلا^ص
 اوقیلر ویس وبارک سورہ لورین
 واولا قسم سورہ سین وایة الکرسی

اگر رعایا دن سهوله بر ذنب صغیر
صادر اولسه وزیر اول ذنبی عفو
ایده وزیر رعایا حالترین عرض
ایلسار وزیر ملول اولیه وزیر
فاسقار و ظالمه تأدیبا بدوب
قولا قلمین بوره غیر بیره دخی نصیحت
اوله وزیر بو ذکر اولنان نسناری
رضاء الله ایلیه رضای سلطان
وغیر بیلر رضا سپچون ائمه بو مذکور

۱۳۳
۳۰۳
وزرا اوزر لرینه واجب اولدو
کبی قاضیلر و نایبیلر و عامللر و اصحاب
قلم و ارباب رقم اوزر لرینه دخی
واجدر اشکر نده دیانت و امانت
اوزره اولوب جانب حق رعایت
ایلیه لر جهد ایده لره همتاری
اجرای احکام شرعیه و تخفیف
مشقت رعیت اولوب کند و لر
دخی مشوبنه و حق تعالی به فرشته لری

قورترن نشنه لری القا ایله و خیرانه
 دلاک ایده وزیر بو صفات حمیده
 ایله موصوف و بو آداب شریفه ایله
 مؤدب اولیماق عضد سلطنت
 قوی اولور مردخی خصلنده او^خ
 حاکم وزیر له اجناد و رعایا
 اورستنده مختلدر مختل اولور
 که وزیر رعایا به شفقت و رحمت
 ایلیوب جمیع زحمتلرینه مختل اولور

جهد ایده ملکی ضرورت اولمیجه
 قتاله چقارمیسه اکثر خصم عسکری
 چونغ اولوب ملک عسکری آزا اولور^{سه}
 وزیر ملکوک قلبنی قوتلندره الله تعالی
 کم من قیلة غلبت فته کثیره
 باذن الله والله مع الصابرين
 قولیله وزیر اکثر اوقانده ملکوک
 قلبنه امور دینی و مصالح رعایایی
 و دینی اصلاح ایدوب فساددن

وزیر له ملك اور سنده مختلدر
 نتمل اولدر كه وزیره ملك غضب
 ایلدو کی وقت وزیر مختل اولوب
 قلسنده کدورت طومیه ملکوک
 غضبندن فی الحال عبوس الوجه و ترش
 روی اولیه ملک ایله کما اید تاکه
 ملکوک غضبی او دنی سوزنده وزیر
 اختر از ایلیه شول سوزدن که ملک
 اول سوزدن غضب و حقد بغار وزیر

اوزره حق تعالی قولبری اوزرینه
 فرض ایلدو کی فرا یضدر که ادا ایلین
 احسانله جز النور خیانت ایدن عقاب
 ایله جز النور بعضرا مانند مراد
 شول عهددر که وفاسی لوزمرا اولدور
 وزیر بو امانتی ترک و تاخیره خیانت
 ایشه امانتی اهلنه رد اچون
 خطاب کلد و کنده شرمسار و خیل
 اولور دردی خصلنده آکی حال

ایلد کبری وقت رعایا اورتسند
 ظلم و عناد و فسق و فساد ظاهر
 اولوب ظالم الیه فی رعایانک
 مال الیه اوزادوب فسق و فساد
 قبولی آچیلور سلاطین و وزراء
 ایشی مستحقنه ویره لوهر ایشی
 ویرلدوکی وقت دین و دنیا فساد
 واروب ولایت خرا اولوب رعایا
 پراکنده و غیره بنده اولور لوبیت

رعیتلر پراکنده اولور لور واروب
 غیره شهه بنده اولور لور دینی
 خصلنده اولور لور حقیقی
 اورتسند. مختلدر مختل اولدر که
 وزیر حقیقی الیه کور و بیرونه
 طاغوره عرض ایلدوکی امانته مختل
 اوله قال الله تعالی انا عرضنا الامانة
 علی السموات والارض والجبال الوبه
 امانتدن مراد بعض مفسرین قولی

وزیر رعایانک احوالند ثابت قدم
اولوب هر بار ملک اجناد و رعایا^{دن}
برایسینه برلشنه ویرسه ویاخورد
امارت اشارندن برایش اوستنه
قوسه یا برکسیه بر منصب تقویض
ایلسه وزیر تبدیل و تغییر اتمیه
بلکه وزیر سلطانک امراند و کنی
مقرر ایده تا که سلطاً وزیرک
تبدیلنه خور و بخل اولیه وزیر

149
290
صاحب غرضلرک رعایا او زرینه
بلویتینه اولون سوزلرنی د کلیه
اگر برکسنک بر غیر ی او زرینه
قصاصدن و حدوددن عند
الحکام خیانتی ثابت اولسه وزیر
زجرنده تاخیر اتمیه قال الله تعالی

فلا تاخذکم بهما رافقه فی دین الله ملک
وزرا و قضات شفاعت و رشوتیه
مستقلردن زواج شرعیه فی تاخیر

دینده اعتقادیستقیم وثابت اوله
هر بنسینه که اشار الله رضا سپرن
اشلیه خاطر خلوت و رضای خلوت
اچون حق تعالی دن یوزد و ندرمیه
الله رضا سپرن اندوکی بنسینه اچون
برکسندک شرتدن قورقمیه او چخی
خصلنده اکی حال وزیر له ملک
اورستنده ثباتدر ثبات اولدر که
وزیر ملک خدمتندک صاحب وفا

148
294
واهل عهد اوله ملک ایله منام^{ده}
ثابت قدم اوله شویله که معاند لر
ومفسد لر وزیر یاتنده جمع اولون
وزیری صداقله خدمتندن بخیر
ایتمک دله سارقادر اولیه لر وزیر
مال فراوان و متاع بی پایان ویر
دخی عرض ابلر لوسه او چخی خصلند
او چخی حال وزیر له اجناد و رعایا
اورستنده ثباتدر ثبات اولدر که

خدمتند طمع فاسد و خیال کا
ایدوب زخارف دنیا به قصد ابله
دخی وزیر ملک اذنی یوغیکن
رعایانک مال و متاعنه صونیه
وزیر بوصفات حسیده ابله موصوف
اولیجا قملک وزیره نظر فر استله
نظر ایله وزیر ملک نظر زنده مقبول
و محترم اولور اکی خصلده اوچی
حال وزیرله اجناد و رعایا

147
۷۹۱
اورستنده علودر علوا ولد رکه
وزیر رعایا به همت عالیله همت
ایلیوب رعادن نشنه توقع اتمیه
و احتیاجنی قضا ایلد و کچون رشوت
آیه و کرم و مروتنی بذل ایدوب
صلوات و صدقانی رعایا به ایصال
ایلیله اوچی خصلده اوکی حال
وزیرله حق تعالی اورته سنده بنای
در ثبات اولدرکه وزیرک امور

وپشیماناننده جیف • ای مسلمانان
 بیک کم چندی عمر در حاصلی •
 نفس کافر فتنه سیده نامسلمانان
 جیف اکبری خصلتند اکبری حال
 وزیر له ملک اور نشنده علودر علو
 اولدر که وزیر ملکه عالی همت اولوب
 خدمت ایدهدخی وزیر غریب النفس
 اولوب مال و متاعدن ادنی نشنه
 ابله قناعت ایلده دخی وزیر ملوک

فایده بولمز شول کسه کی که تعمیر
 دنیا دن الله اولوبی وجوه خیراته
 و انواع حسنه خراج آنردن چی جمع
 عمرتی و جمله اوقاتی طاعة الله
 صرف ایلمز اجل حاضر اولوبی عمری
 غفلتده کچد و کده پشیمان اولوب
 ندامتدن فایده بولمز بیت و هکه
 عمر کچدی غفلت بر له نادانلقده
 جیف • فلغنی صرف اولدی اندوه

زاد و راحله سنی هوا به صرف
 ایدوب هر کون مقتضای نفسانه
 مشغول اولوب قافله حجاجدن
 غافل اولوب قافله کعبه و اصل
 اولوب عرفانده وقفه ایدوب مراد
 حاصل اولوب حاق اول غافل غفلت
 اویقوسندن اویانوب فوق حجتنه
 حسرت و ندامت ایلوب آتش
 ندامت ایچنده یا نیچو حسرت ندامتند

تصور اتمک کرکدر وقت اجماع عرفانک
 وقفه منزله سنده تصور اتمک کرکدر
 حق تعالی قول پرینه زخارف دنیا و
 اجمال پرینه وسعت و یرد و کی حجاب
 اولون صفات نفس اماره بی قطع
 ایدوب کذ و رضا و رحمتنه و لقا
 و جنتنه و اصل اولسون اراچوند
 ننه کم کعبه اللهم و اصل اولون قطع ایدوب
 و کشت بیابان ایله اولوردی امانا

خیرات تو ابی قدر او لوردی
 ملک صلاح الدین بو خبری ^{مجدد} اشده
 رقبات او قافی تعمیر ایدوب اوقاف
 مصارقه صرف اتمک امر ایلدی
 آندن صکره حضرت رب العالمین
 ملکه چوق خیرات بنا سین ^{مبستر}
 ایلدی قصه دن حصه بو اولدیکه
 وزیرک رعایا وزرینه شفق و ^{حمق}
 کند و احوالنه شفقتدن زیاده اوله

۱۷۴
 ۷۸۰
 اکی خصلنده اولکی حال
 وزیرله حق تعالی اورستنده علود
 علوا ولد رکه وزیرک ^{همتی} عالی
 و نفسی عزیز اولوب رعایا اللرنده
 اولون زخارف دنیا به و مال ^{هم} و جا
 میل اتمیه و دنیا مالیه ^{الدنیه} دنیا
 وفا و بقا سی اولدوغنی شاهده
 ایدیه عاقل و کامل اولون دنیا زخار ^{فن}
 محتاج ایچون زاد و راجله منزله ^{سند}

آندو کی شهر لوده خیرات انشا
ایلدی بروزی و ارایدی هم
قاضی ایدی زیاده فاضل و عادل
و عالم کامل دیندار کسه ایدی مصری
فتح اندو کیده وزیر له مشورت ایلدی
مصرده خانقاه بنا اتمک استرمدیدیر
نه دردی ایله اولیجی وزیر بن ملک
اسلام ایچون بیک بقعه خیر بنا ایلدی
ددی ملک بونجه ممکن اولور که بیک

143
بقعه خیر بنا ایلدی ددی وزیر
ایدوب ای ملک المسلمین شمعی مصر
مدرسه و بقعه دن بیک خراب
اولمش وارد در تعمیرین امر ایله پیچیر
الندک و قفارین آل متدین کس تقیم
متولیر نصبا ایله شرط و اقاؤر
اوقافی بمصارفه صرف ایلسون بیک
بقعه بنا اتمش کی اولور سنر بوجمله
توایی سز کندو کر بالذات بنا اندو گلز

مملکت و رفعت درجه و حقه قریب
تعالی شانہ عن الشیبه و المثال
بونلک دعالی برکاتیلہ در وزیر
خبرانی ملوک خیراندن زیادہ
اولی کردر وزیر قیوسی اصحاب
حاجانہ و ارباب مهمانہ اچوق
کر کردر وزیر متکبر و سوی الخلق
وضیق القلب کر کمز وزیر معاصرانی
خلا بقلہ رافت و رختلہ و اخلا

حسنہ ایلہ و اکرام و اعزاز ایلہ
اولوب کوچکارہ رحم و بیوکلرہ
تغظیم و عالمدرہ تکریم ایلہ
قالہ من لم یرحم صفیرنا ولم
یورکییرنا ولم یجمل المنایس ^{فلس}
منا سلاطین و زرا اولوا حیای
خبرأت و اوقافہ جمد ایلہ لر
حکایت خلفای ابویہ دن صدق
الدین نام بر ملک و ارایدی فتح

در وزیر استزادت خیرات و
 صلوات اتمک دخی اجرای شرعیه
 استراحت رعیت ایملک و دخی
 شرط واقف اوزره اوقافی
 مصارفه صرف اتمک دخی صدقات
 و صلواتی علما و زهاد و فقرا و عباد
 و ساداته و صلحایه و صوفیینه و وارثین
 و صادرینه ایصال و ارسال اتمک
 زیرا مزید سلطنت و استقامت

بری چندلیل و بری چندنهار در
 چندلیل اراصل و ایتمام و فقر اوزره
 و عباد و علماء در بواجلدن در
 که برضعیفه فریحفک سلطنت
 ایچون سحر وقتند و دعاسی اثری
 حق تعالی باینده بیک فارسک
 شجاعتمدن زیاده در چندنهار
 وقت قتالده و حین محاربه ده جمع
 اولوندر و زرانک اکمل شرایطند

و وزیر رعایایه زیاده شفقت و رحمت
 ایده آبی کوزینه نه صندرسه رعایا
 دخی آنی صنه رعایا راحت اولسون
 ایچون کندویه زحمتی قبول قیلا
 بومعانی وزیره میسر اولمز الای
 وزیر عمارت مملکت و احیای
 ولایتیه چریص اولدوغی وقت اولور
 وزیر سلطانیه تقرب ایچون
 رعایایه بدعت وضع اتمیه ایدرسه

مملوک عداوتته سبب اولور زیرا
 وزیرک وضع ایلدوکی بدعت با^{عش}
 اولور سلطانک آدی دینا دظلمه
 ویره فرغله آچیلور و بددعا
 اولور دخی سلطانیه آخرتده عقاب
 الیم اولور ایله اولسه سلطانک
 دولتی زایل اولور مملکت الندن
 کیدوب اضطراب اولور حکماء
 دیشاردر مملوک عسکری آبی درلور

و بویله در دیمه رعایانک مال و
متاعنه طمعنی سلطانہ اسناد
ایتمہ سلطان سویلد و کی وقت
وزیر اصفا ایدہ کند و سوزین بکینه
سلطانک حقہ موافق اولیان
سوز لرینی اشند و کی وقت قبلندہ
کمرہ کوره سلطانہ فی الحال تعرض
ایلمہ فرصت بولد و غی وقت تعرض
ایلمہ حاصل کلوم وزیر منکرہ

139
۷۵
راضی اولوب حقی اور تمہ بلکہ وزیر
سلطانہ تاخی و نرملہ سویلیہ وزیر
سلطانک غضبی کند و کدن صکرہ
سویلیک سلطانہ سوز تا تاثیر
ایدوب سلطان منکر دن رجوع
ایلا او کی خصلندن او خج حال
وزیر له اجناد و رعایا اور رستندہ
عدله زند کانی ایدہ وزیر ایلمہ اجناد
ورعایا اور رستندہ استقامت بود

چشمیوب جمیع اوقات در جانب حق
رعایت آید در جانب حق رعایت آید
ضرر و قدر بر کسب الله ایله و
حق تعالی در خیانتکله اولور اقلکی
خصلنده آچی حال وزیر له سلطان
اورنده استقامت در استقامت
اولدر که وزیرک ظاهر و باطنی
سلطان له بر اول وزیر قبلی سلطان
حقده خیانتدن وحسد و غل و غشیدن

۱۳۸
۲۷۳
پاک ایلیه وزیر سلطان بیاتته کرد
سلطان سوبلیخه سوبلیه شوک
سوزلر که ایودن بتلور دن سلطان
سویبر صدق اولمیرد یوب سلطان
مراجن رعایت آیده یانندن چقد و
وقت سلطان نه نفاق ایلیوب سلطان
منا و رعایتیه سلطانک اقوال و
افعالنی انکار ائیه سلطان دن
شکایت آیدوب سلطان شوپله در

بود ورت خصلتك هر برنده اوج
 حال و ارد را اولی حال وزیر له حق
 تعالی اورت سنده در آگهی حال
 وزیر له سلطان اورته سنده در
 او خجی حال وزیر له اجناد و رعایا
 اورته سنده در اولی خصلته
 اولی حال وزیر له حق تعالی اورت سنده
 استقامت در مذکور استقامت
 وزیر شرع یولنك جاده سندن

اولون دورق خصلت وزیر ده خجی
 اولوق کر کرد را اولی خصلت وزیر
 عسود مستقیم اولدوغی کی مستقیم
 اولمقدر آگهی خصلت وزیر عسود
 عالی اولدوغی کی عالی اولمقدر
 او خجی خصلت وزیر عسود ثابت
 اولدوغی کی ثابت اولمقدر در
 خصلت وزیر عسود متخیل اولدوغی
 کی متخیل اولمقدر وزیر ایچون

کسکون قلیج که خصم تیز هلاک آید
 در دخی جوق مالکه کوستر مسی آسان
 اوله شیخی کوزل عورت که ضا^{له}
 اولوب سلطاننه مؤنسه اوله
 البخی طباخ خیر که سلطانک
 طبیعتنه برار تدبیر ایلیه بلیک
 کر کدر که مملکت بر خیمه مثالیدر
 وزیر خیمه نک عمودی مثالیدر
 وزیر عمود مثالنده اولیجی عمود^{ده}

ایلیه ملوک و سلاطینک اول
 محتاج اولدقاری وزیر صالحدر
 بهر اهر کوره صور دیلر سلطانک
 سلطنتی نه ایله تمام و دولتی نه
 ایله دوام بولور ددیلر جواب برون
 البی تننه ایله ددی اوکی وزیر
 صالح که سلطان سرنی آکا اظهار
 ایلیه آگنی یوکوک آت که سلطان^{نی}
 حاجت وقتده بخانه ایر کوره اوچی

او چینی ملک و زبردن ^{صفت} سرین صقلیه
وزیر صالح حافظ ستر سلطان در
وزیر صالح مدبر عمارت و ولایت
وزینت مملکت در وزیر صالح سبب
سرور ملوک و امر او موجب فتح و قلع
اعدا و مخاطب عمال و ائمناد رابله
اولسه وزیر صالح اجتناسد در
تعمیر امر و تقنین قدوده . لقمان
حکیم او غلنه وزیر که اکرام ابله

سپنی پره منرا شده کورب سکا ^{لغت} سخا
اند و کچون دیردی وزیر خیر مایل
اوله سلطان شردن صاقته سلطان
رعایا به شفقت استه وزیر ^{نک} سلطان
معینی اولوب ^{شفقت} لطافی از دیادر
نخر بر ایده سلطان خایف اولوب
سیاستن اولسه وزیر سلطان
الطف و جمله و رفو و تدبیر جمله
طریق محسوده هدایت و ارشاد

ایلیه وزیر قوام ملکی ندیم بیان
عقلی کاتب دلیل معرفتی حاجت بها
سیاستدر فوشروان عاقل پند
وزیری جاهل اولون ملوک مثالی
شول بولوت مثالی در که آشکار
اولور لکن بغوری اولن سلطان
وزیر له اوچ برده معامله آیده
اولکی وزیر دن ذلت ظاهر اولسه
وزیرک عقوبتنده ایومیه آغنی

وزیر ملوک خدمتندن فراغت
انسه وزیرک مال و متاعنه طمع
انیه اوچنی وزیر سلطان دن
حاجت طلب ایلسه وزیرک
حاجتن بلا تاخیر ویره ملوک
وزیری اوچ برده رعایت آیده
اولکی ملکی وزیر کورمک استیجک
وزیره کورینه آغنی ملک وزیر
حقنده مفسد سوزین دکلیه

و یرو ب دشمن آندن قورتره عسکر
وزیرک بو حسن صنعتن کورجیک
چنگه مباشرت انذ کلرتده قوت
قلب حاصل اولور وزیر عسکرک
وظایف وارزاقن کسمیه هر کشتیک
جامکیه سین مقدار لرجه مرتب
ایلیه هاد رلق ایلینلره خلعتلرو
سلاخلرویره در لکلرین آرتوره
وزیر عسکره احسن کلوم ایله سولیه

133
۲۶۳
ولطف و رفقه جواب ویره عسکری
کذویه هر نه ایدر سه قبول قلوب
متمم اولور سلطانک سعادتند
و بمن طالعندن در حق تعالی وزیر
صالح ارزاقی ایلرکه سلطاناسی
وزیر مذکور اولور سلطان استعانت
استرسه وزیر معین اولور
از شیرد پمشدر هر ملکه واجد
وزیر وندی و کاتب و حاجتی تتبع

چهار در دین جواب وزیر عاقل
وضالح و امین و مدبر ددی تا که
ملک اول وزیر له امور مملکت
تدبیر ایله و ضمیرنده اسرار
اولی وزیر اظهار ایله ملک
وسلاطینک امری مکتوبه و یا
خود ارسال رسل ایله اولورسه
وزر ایله ایله لر والجهله ایله
و یا علما و عقلا مشورتیله ایله لر

132
والا مال و متاع ویره لر و بذل
صلوات ایله لر نه وقت که ملک
عسکری صنه و ذرا عسکر کنان
عفو ایله لر قتل و قدح لرنده ایومیه لر
قتل اجا ممکن اولور اما اجای قتل
ممکن اولور برار فرق بیله ار اولور
ملوک خدمتیه فرق اردن برار یزار
اولور اگر عسکر دن بریسی اسیر و
طوتغون اولسه وزیر مال و متاع

امکنی کذب و او ز رینه امور و آنچه
 دن عدایده هر نه وقت که رعایان
 برینک ملک و یا وزیر بیاوند ^{حجت}
 اولسه ملک و یا وزیر اول ^{حجت}
 قضا اتمکه سعی اید لرون اقل عبادت
 مشغول اولیه لر رعایانک ^{حجت}
 قضا اتمک عبادانک فوافلندن
 افضلدر اردشیردن صوریلر
 اصحابدن ملوکه صالح اولون

ملوک متدین و عاقل و تقیم و ^{مکر}
 وزیر اولسه زین و شرف و طراوی ^{تی}
 و دوام ثبات دولتی اولن ملوک ^{طین} ^{سلا}
 قبولرینه معتمد علیه و متدین قبولر
 نصب اید لر اول قبولر وزیر ^{اصنا}
 حاجاتک حاجتدرین و مظلوملرک
 ظلمین بلدره لر وزیردخی عرض اولن ^ن
 احوالی بالتمام ملکه عرض ایلیه وزیر
 رعایانک حاجتی قضا و مهماتی ادا

کبی انانی اولوق کر کردر وزیرک علما
کبی نواضعی و فقرها کبی فہمی اولوق
کر کردر تاکہ قلوب رعایا وزیرہ میل
و محبت ایلیہ لہر ملوک ایچون رعایا
شفقت و فقرایہ مرحمت ایدگی
ذی رای و اہل تدبیر عالم و عادل
وزیر صالح لوزمدر انبیاء عمر
جیسے وزیرہ محتاجا ایدگی
موسیٰ عمر حق تعالیٰ دن وزیرا ایدگی

فرندا شہم ہر وہی بکا وزیر ایلیہ ددی
قال الله تعالیٰ واجعل لی وزیراً
من اہلی ہرون انخی الوبہ ایلیہ اولوس
سلاطین و امر او وزیرہ محتاج اولوق
محققدر رسول اللہ صلی علیہ و آلہ و سلم
کوکہ و اکی وزیر ی بردہ و ارایدی
کوکہ کی وزیر لری جبرائیل و میکائیل
عمر ایدی بردہ کہ وزیر لری ابو بکر
الصدیق و عمر الفاروق رضی اللہ عنہما

قارونله بر ابر در درجی فقیر فقیرینه
صبر ابله سلبه برابر در باب مراجع
وزارت و آداب و وزارت بیانتند
وزارت تابع سلطنت و رکن اعظم
ملکد در حق تعالی بر ملکه خیر دلده
وقت بر وزیر صالح ارزانی ایله
شویله که ملکوک اوند و غنی تذکره
و خاطرنده اولانه معاونت ایله
شردلده و کی وقت بر وزیر طالح و بر

129
۲۰۰
شویله که ملکوک اوند و غنی تذکره
و خاطرنده اولانه معاونت ایله
وزیرک تدبیری نو پریله سلطان
نور نور و وزیر طومق کتاب و سنتله
ثابتدر وزیر خصایل خیراتی جامع
اولق کر کردر وزیر عقیف مستقیم
و رحیم و کبری اولق کر کردر وزیرک
سکونی حملدن کالومی حملدن اولق
کر کردر وزیرک امر کی صولتی حکما

خلافت در رعایایه عدل مشقتا و در
 رعایایه عدلک تو ابی چو قدر بوان ^{خلان}
در که دینا و ریس لایک افضل
شیء تو ابی من العدل علی رغبته الله
 تعالی قاننده عدلک شرفی و ارتقا
 منزلی اولد و عجبون بر ساحت عدلک
 تو ابی الشمس بی عبادتک تو ابی قدر در
 و بر کون عدلک تو ابی الشمس بی عباد ^{تک}
 تو ابیله برابر در کند و نفسا رینه

عدله قادر اولیوب رعایایه عدل
 قصد ایلینلرک مثالی شول کسه مشا ^{لیدر}
 که کند و بی صوبه غرقدن بخانه قادر
 اولمز غیر نیک غرقدن بخاتن قصد
 ایلمر موسی پیغمبر ع در عصا سنده در
 سننه یازیلو ایدی او کی سلطانک
 عدلی اولسه فرعونله برابر در آخی
 عالمک عمیلی اولسه شیطانله برابر
 در او حی غنیلر فقرایه ترحم اتمسار

كان عنه مسؤلا وولد عدل دلج
 غيبت و شتمدن و كذب دن صقلو در
 اللّوده عدل اللّوبله خير اشليوب
 شردن صقلو در قرنده عدل قرني
 حرامدن و شبهه لو بمكدن صقلو در
 بدنده عدل بدني حراميدن صقلو در
 ملوك و امر او زر نرينه دنجي و ^{جدر}
 بو مذكور اتي طاعة الله ده حفظ
 ايدله لردنجي جميع اعضا الرني منع

ايله لوشول عسلدن كه آنك سبييله
 جفته كيرور لوشول كسه كه عدل
 خاص عهده سندن كلور عدل عام
 عهده سندن دنجي كلور بعضار عدل
 خاص عدل عامدن آساندر ملوك
 و امرادن بعضار كند و نفسا پرينه
 عدله قادر او لور لور رعايايه عدله
 قادر او لور ددير رعايايه عدل
 حق تعالى نك بر يوزنده بر قولنه

بر بسین حق تعالی سخن خلق آید
 انچون صقیوب انجرا کا صرف
 امکدر قولقوده عدل قولقاری نیمه
 وغیبت مساوی دکمکدن صقیوب
 کوزلرده عدل کوزلری حرامه نظر
 صقلقدر کولکده عدل کولکی غلدن
 وحق و حسد دن و بغض و عداوت
 و کفردن صقلقدر قال الله تعالی
 ان التمع والبصر والفواد وكل آو^کک

نفسا برینه عدالته قادر اولیان
 رعایایه عدالته قادر اولدوغی
 محققدر عدل خاصه و عدل عامه
 دخی رسول اللهم صلی الله علیه
 وسلم کلکم راع وکلکم مسؤک
 عن رعیتیه قولی شاملدر هرکشی
 ملکدر رعایایه اعضا و جوارحی
 و حواس خمسسه سی و نفس و قلبی و
 روحیدر کشینک جوارحندن هر

ومنكر وبغی ایله نهی اولدر که ملوک
 و امر اکند و نفسارنی کذب و غیبت
 و بهتاندن و ریا و فسق و جوردن
 و کفر و غضب و حرصدن و خسر و کبر
 و عجبیدن و ظلم و حیفدن نهی بونله
 بکوز سننه لردن اراغ ایدله لر
 ملوک و امر انک کند و نفسارینه
 عدالتی عدل خاصدر رعایایر
 عدالتی عدل عامدر کدو

ملوک و امر انفسارنی و تحت یدلرنده
 اولنلرک نفسارنی نهی فحشا و
 منکردن و بغیدن نهی اتمدکلر چون
 اما اخرتده ملوک و امر اچی متخایر
 ایصال اتمدکلر چون حق تعالی حضور نده
 نقیر و قطبیر قلیل و کثیر محاسب
 اولور لر او چی حالده او چی نهی
 ینه فحشا و منکر و بغیر ملوک و امر اکند
 لر ایله حق تعالی اور سننده فحشا

کمسلوه تهمت و بهستان ایلر لر اول
 تهمت او جندن ملوک و امر ا رعایا
 مال لر نندن و متاع لر نندن و طوار لر ن
 الور لر یتیم و اوقاف مال لر ن اور لر
 و اوقاف فی الو ب تصرف ایلر لر رشوت لر
 الو ب حقی مستحق لر نندن منع ایلر لر
 اوقاف مدارسی و مساجد و رباطا
 و وظائف علما و سادات فی قطع ایلر
 بو تقدیرجه اصحاب اجا ابواب

ملوک و سلاطینندن قهر عدل رفع
 اولوب ظلم و بدعت آشکارا اولوب
 طباع رعایا ملوک سباحت سیرت
 نفرت و دهشت ایلر لر ایله اولسه
 ملوک و امر ا دعیه صالحین و ابنه
 مشفقین دن محروم اولور لر مملکت
 خراب اولوب رزق دن برکت کیدر
 مملکته یانغی و یانغی غالب اولور بو
 واقعه نك و قوی جمله دنیا د اولور

اهل فسقك فسقين واهل ظلمك
ظلمين رفع ايلسارفته وفساد و
جود و عنادا اولوب رعایانك
اموال وازواج و ابناء و محارم لرندك
زنا و لواطه ايله خیانت اولور ايله
اولبحق ملوك و امرانك نامی اطراف
عالمده قباحت و فسق و ظلمه اکیلور
امر معروف نهی منکر امری مختل
اولوب امور دین ضعیف اولور رعایانك

123
۷۷۳
وزاهد لر و صالح لر و عابد لر اوزر لر
هوان و مذلت واقع اولور ظلم و فسق
و فجور آشكار اولوب ابواب شرف فتح
اولور دین و صلاحی اولمین كمسار
اهل دین و اهل علم و اهل جیا و صلاح
اوزر لرینه غالب اولور لر اهل دینه
و عالمده و صالحه رعایت اتمز لر
هر کون رعایا اچخنده بدعت زیاده
ایدوب گناه دن قور قیوب گناه سن

الهم دیشوم خلا لدم دورت بیک
 بیلدر اول خلول چون بکا عذاب اولور
 ددی عیسی عم اول کسبه مونی و سکرانی
 مونی بی صوردمی جواب و برب باروح
 الله بن اولی دورت بیک بیلدر هنوز
 اولور آجیسی دخی بوغاز مده دردی
 اول چنده عیسی عم دعا ایدوب
 اللهم تیر علینا سکران الموت
 ددی ملوک و امرار عایا اوزرنده

ظلم ظلما تدر حکایت عیسی پیغمبر
 عم بر مقبره یه او غرا دی کوردی
 بر کسبه عذاب اولور دی حقیقی
 تضرع ایلدی حقیقی اول عذاب
 اولونی اجا ایلدی عیسی عم سوگ
 ایدوب عذاب نچوندردی اول
 کسه جواب و برب بوشهرک سلطان
 ایدر طعام یدوم خلول لوزم اولور
 بر شخصک ملکدن اجازت سر خلا

کبر ایلینه تکبر انما کرک متکبره تکبر
 صدقه در آدم او غلظت نیک هد
 بر بسنده ای زنجیر و آرد بر بسی
 ید بخج کوکله بغلور بر بسی دخی بد
 یرده بغلور قواضع ایله کله وقت
 کوکله چکر لر تکبر اند کله وقت
 یر لره چکر لر متکبر دن قور قور کرک
 تکبر ایله یکی امتاری هلاک انشدر
 قلبنده قدر کبری اولون جنته کرمز

اکی حاله اکی نهی نهی فحشا و منکر
 و بیخی هر ملوک و امر اکنذ و لرله رعایا
 اور تستنده فحشا و منکر و بغیله نهی
 اولدر که ملوک و امر اکنذ و لر رعایا
 ظلم انما کله نندن صکره اهل فسق و
 فجوری رعایا او زر لرینه ظلم و
 تعدیدن دخی نهی ایله لر اگر چه
 دنیا ده ظلم حقیر و صغیر در لکن
 آخرتده جسم و کبیر در و قیامتده

وكوند زده باشاين عبوديت دن
قالدرميه دخي دينا ز خايفي وديا
لذيتله الدينيه لرتا كند و لورده نعت
ولذت جنت دن محروم اوليه لراو كي
خالده او كي نه فحشا و منكر و مخي
ملوك و امر اكد و نفس لورده فحشا
و منكر و مخي ايله نه اولدر كه ملوك
و امر امتكبر اوليوب رعايانك
كند و لره كثرت اجتنابين كورب

120
۲۴۷
حق تعالی دن نفس لورنی مستغنی قلبه لور
الله تعالی دن مستغنی اولقدن حذر
ایلیه لور كه طفیان و عصیان اولور
قال الله تعالی ان الانسان ليطغی
ان رآه استغنی بلكی حق تعالی
قول لرنیه و حمله مسكنت ايله نظر
ایده لرتا كه كند و لور دخي حق تعالی
رحمتدن و نظر ندن محروم اولیه
فواضع ایلینه تواضع انك كرك

اولوب کدولر حوق تعالی بایتمده
 شول کس لردن اولور لره حوق تعالی
 انلرک شانتمده ان المنقین فی جنات
 ونهر فی مقعد صدق عند ملیک
 مقتدر دیو یور شدرا و حیحی
 حاله او حیحی امر ایای ذی القربی ابله
 ملوک و امر اکنده ولرله حوق تعالی
 اور تسنده ایتای ذی القربی ابله
 امر اولدر که ملوک و امر ایجه ده

احوال عبادی و امور بلاوی
 کیجه ده و کوندزده تقض ایدوب
 حقوق رعایانک رعایتنه مشغول
 اولور حوق تعالی نیک قوللری اور تسنده
 موجب شرعه تصرف ایدله لره کدولر
 قلیلرنده حوق تعالی فی کورر کی والو
 حوق تعالی انلری کورر کی ابله ^{لسه} اور
 هر حکم که رعایا اور تسنده ایلر لره
 اول حکم موجب کلام الله ابله

اخلاص عمل ایلیه لر دخی فریض
 و واجبات و سنن و نوافل ادا ایلدن
 صکره قرآن قرآنه مشغول اولور
 دخی اکثر اوقا نازنده مصاحح المینه
 و امور سایر رعایایه مشغول
 اولور ارباب حاجاتی قبولزند
 فخر و کوندر میه لر و مملکت
 صلاح و فسادندن غفلت اینوب
 رعایای ظالمه الله ویر میه لر

امارت و سلطنتدن غرضاری
 رضاء الله اولو کند و رضایری و
 اصحاب و اولاد و اقربالری رضایری
 اولیه دخی چینی مستحقنه ایصال
 آیده لر و ظلم و بدعتی رعایادان
 رفع آیده لر او چینی حالده آکخی
 امر لسان هر ملک و امر کندو
 ایله حق تعالی اورستنده احسانله
 امر اولدر که ملک و امر حق تعالی

امدك تعمير استه ايدك اول كجي
 كچر كن اينجي كچر ب صغردی دردی بند ^{خی}
 جواب و یروب یارب بن مدینه ^{ده}
 اولور دم اول کو پریدن خبرم
 یوغندی دیدم پس حق تعالی
 خطاب ایدوب یا عمر دنیا ده
 علمنه قادر و تقرفنه مالک اولدو ^{غک}
 مقدار طوتیدک ددی جوابه ^{در} قان
 اولدم انچون بکاشفاعت ایلمکه

کیدر زردی امدی ای غیر امیر ^{عاد}
 حالی بویله اولمچ کونده بیک فقیر
 و بیک غمزه ظلم ایلمن ظالم حالی
 نیجه اولور حق تعالی هدایت ایله
 اوخی حالن اولکی امر عدلدر
 ملوک و امر کند و لرله حق تعالی
 اورستنده ^{عدله} امر اولدر که ملوک
 و امر اظاهر لرنی و باطن لرنی حق
 تعالی به راست ایده لودنجی

و محزون کیدردی عبد الله سولیب
ای بابا بر ساعت اکلن سنی کوره بن
و حالکی صوره بن ددی عمر رضی الله
عنه سولیب ای جگر گوشم او غول
اکلفنک وقت دکلا در رسول علیه
السلام جمیع پیغمبر لوله بنی حساب
یرینه ایلنوب با که شفاعت اتمک
استر لر او مرن که انلرک شفا^{عه}
ایله حق تعالی نئی عفوایده ددی

115
۷۷۹
عبد الله ابتدی ای بابا اون اکی
یلدن بری حالک نه ایدی ددی
عمر و حق تعالی نیک عقابنده ایدم
حق تعالی نندن جمیع رعایانک
حسابن آدی اخر بو فی سؤال
ایلدی که شامده بر کوپری وار
ایدی بریری دلنش اولوب بر قونیک
یکیسنک ایقاری کجوب بر ایغی
صندی اول کوپری بنجون تمیر

فنادن سرای بقایه کو چوب جوارحت
 رحمانه واصل اولیقا اهل بیته و
 واوغلی عبداللہ رض حق تعالیٰ به
 یلواروب یارتنا بزه واقعه مزده
 عمری کوستریویز کوره لودر دیر لر
 ایدی اون اکی بیلدن صکره اوغلی
 عبداللہ رض بر کجه واقعه سنده
 کوددی بابا سی کلور یوز بکری دیرت
 بیک پیغمبر بیلہ سنجه ایدی ملو

پنچون قولریمی بن امر اندو کم حددن
 اکسوک حداتک اولدیخی جواب
 ویروب دیه که یارت قولرکی
 اسرکه دم حق تعالیٰ تکرار خطا
 ایدوب دیه که سن بدن اسرچی کیمی
 اولدک اندن صکره حق تعالیٰ امرید
 امرده زیاده و نقصان ایدناری
 طوتک جهنمه طولدک دیه حکما^{ست}
 عمر بن الخطاب رضی الله عنه دار

جمله دن برینه خطاب ایلنوب
 د بیه که بیچون قوللری بن امراندو
 حد دن زیاده حد ائدک اولدخی
 جواب و یروبو د بیه که یارب سکا
 عاصی اولوب امر که مخالفت ایلدیلر
 حق تعالی تکرار خطا ایدوب د بیه
 که سنک غضبک بنور غضبیدن
 ایلری اولوق و اجمیدی اندن صکره
 بریسنه دخی سوال ایدوب د بیه که

اولادینک چوبانیدر ارنیک اوندن
 وارنیک اولادندن سوال اولور
 دخی قول ائد یسنک مال و متاع ^{عنک}
 چوبانیدر ائد یسنک مال و متاع ^{عندن}
 سوال اولور قیامت کونی اولوب
 جمیع ملوک و سلاطین حسنا
 اچون حاضر اولماق حق تعالی خطا
 ایدوب د بیه که سن بنور قوللریک
 چوبانی و ملکمک پاسبارنی ایدگوز

والاورعا بالرنندن الديقرى ويندك
 كذوله حرام اولور ملوك وامر
 حساب اولور لر رعاياني حفظ
 وحراست ايندك لر چون قال عم
 الاكلكر راع وكلكم مسؤل عن
 رعيتنه رعايايه حاكم اولوب حكم
 ايلين اما در رعايانك چوبانيدر
 رعاياسندن سواك اولور دخي
 عورت اربنيك او بنيك وار بنيك

اولان بدعتي دفع ايلك دكلدر
 دميلر بو عذر قبول اولمز بلكي معنا
 اولور لر بو بدعتك منعنه قادر
 اولوب منع اتمدكلرى وقت ملوك
 وامر آچوبان رعايايون سورى
 كيد رظا للروكافر لر قوردلر كى
 ايله اوليماق ملوك وامر اوزر لر ينه
 واجيد ركافر لر شرفي و ظا للروكافر
 نله اسلام و زمره انا مدن منع ايله

دفع ایلر لر بوجمله نك ثوابی دخی
بوجمله ایله عمل ایلینلرک ثوابی قیامته
دکین اولملوک و امر انک صحایف
اعمالنده یازیلور اما ملوک و امر
رعایایه ظلم ایدوب رعایا ایچنده
بدعت وضع ایلسه که اول بدعت
زمان اولده یوغیدی یا خود کزو
زمانلر ندن اوکدین وضع اولمش
ایدی لکن اول بدعتک دفعنه قادی

لردی دفع ایلمز لردی انک کتابی
دخی اول بدعتله عمل ایلینلرک کینا
دخی جمله قیامتہ دک ملوک و امر
صحایف اعمالنده یازیلور ایله ابوی
واجدر ملوک و امر انک اوزر لر نه
جمیع بدعتلری و قواعد شرعدن
زاید وضع اولان عشری و خراجی
دفع ایلیه لر بزور اوزر نیمزه لوزم
اولان بزور کندوز زمانمزه وضع

رحم و مروتند در وثبات اوتاد مملکت
در عدله ملک بر فرزند طرغش کی
آیز فرزند اشکبدر ملک کافر
الند عدله مستقر اولور سلطان
ظلم ایله مستقر اولور سلطان عاد
رعایا اورستنده عدل ایلیوب ظلم
فساد و تعدی و عناد دن حذر
ایلین کسه در سلطان ظالم حذر
ایلین سلطان عادل اولیجی مملکت

معهور رعایا مسرور اولور نوشروان
عادل زماننده معهور و مسرور اولور
کی سلطان ظالم اولیجی ولایت خراب
ورعایا براضطراب اولوب پراکنده
اولور لر ضحاک زماننده خراب و
پراکنده اولور و غی کی هر سنه حسنه
که ملوک و امرا رعایا ایچنده وضع
ایلیر لر رعایا انکله فایده بولور لر دخی
هر بدعت فیجه که ملوک و امرا رعایا دن

ملوک و امرار عایانک حقوق و حوائج
 قضا ایدہ لر رعایا ملوک و امرانک
 فریبی بلکی اولاد و عیالہری منزکہ
 دُر رعایانک حقوقی رعایا یہ انصاف
 ایدوب مابین لرنده عدل اتمک در
 دخی رعایا یہ احسان و انعام ابلانک در
 دخی رعایا بی قطع طر فی تشرندن وظایف
 مکرندن حفظ و حراست اتمک در بو
 حقوقی رعایا دہ رعایت اتمک صلہ

سامری کوردی فرق کوندن بری
 قندہ ایدک ددی سامری جواب و پرو
 یاموشی غضبکدن و رقوب بر فقیرہ
 بر اتمک صدقہ ایلدر اول اتمک
 آئندہ صقلو ایدوم شویله کہ فرق
 کوندن بری کسہ کور مزیدی ددی
 آبخی حالده او چخی امر ایتادی القزنی
 • ملوک و امرایله رعایا اور سندن
 ایتای ذی القزنی ایلہ امر اولدر کہ

ددی امام شعبی کرجک اولورسک
حق تعالی نبی یرلغیه یاون اولورسک
سنی یرلغیه ددی روایت اولور
فضان مروانه فلان کشی سکا سوکادی
ددیلر سوکد و کندن کچدم حق تعالی
بنی ده و اوغی ده یرلغیه ددی عالم
دیمش لر در اشرف اشیا احسان
دشمنلره واصل اولورسه لسان
ایلینه دوست اولورلر دوستلره

109
110
واصل اولورسه احسان ایلینه اولور
اولورلر الانسان عبید الاحسان
روایت موسی پیغمبره طرد
دوندوکی وقت سامری التوندن
بوزاغودوزب قومنه و سوسه
ایلردی بوزاغویه طبرلردی موسی
امر بوزاغوی اوده یاقدی سامری
استدی لر فرق کوندن صکره بولدی لر
موسی نیک امر بانه کتوردیلر موسی

مسکین و الکاظمین الغیظ ددی
حسین غضبم کید ردم ددی غلام
والعافین عن الناس ددی حسین
عفو دخی ایلدم ددی غلام مسکین و الله
یجت الحسنین ددی حسین رضی الله
عنه سنی آزاد دخی ایلدم ددی
روایت اولنور عمر بن ذرّه یه بر
کشتی شوکدی عمر اول کشتی به سوکده
حددن کجه صلح اچون بر قون مکه

۱۵۸
۲۱۳
اولمیزن بدن او تری حق تعالی به عا^ص
اولانه ددی روایت اولنور حسین
بصری به رحمه الله فلان کشتی سنی غیبت
ایلدی ددی لر حسن بصری اول کندی
غیبت ایلنه بر طین حلو اكوند رب
حسنا بکی کا هدیه و بر دک بن دخی
سکا بو حلو ایله عوض اتم ددی
روایت اولنور امام شعبی به بر^{کشتی}
سوکوب سن شوپله سبن سن بوپله^{سن}

برکت یکدوم ملک تبری خراب اولوب
رعایا آخر ولایت طایغیلوب کیدر لر
ایله اولسه ملوک و امرانک نامبری
اطراف عالمده ظلمه و عدم صلاحیتله
آچیلور ملوک و امر اجداید و بانفام
و احسانلرین جمیع محتاجاره ارسال
ایده لر کیجه ده کوندزده کربک عرض حال
و سوال نوال ایلسونلر کربک ایلسونلر
اسکندر ذی القرنینه صور دیلر که

۱۰۶
۱۱۱
ملکده نه نشته ایله مسرور سین دیر
جواب و یروب اکی نشنه ایله عدله
و بکا احسان ایله احساندن زیاده
عوض امکله ددی حکایت حضرت
حسین رض بر کون صایم اولوب افطام
وقتنده غلام طعام کتور رکن ایانچی
طاینب طعامی امیر المومنین حسینک
اوزرینه دو کدی حسین غلامک
یوزینه غضب ایله نظر ابلا دی غلام

د عالمی برکت و قضای حاجت پر فی
غنیمت اکلاویہ لہ انلہ مقارنت و مقار
کند لہ حق تعالیٰ دن غنیمت عظیمہ و
جسیمہ بیلہ لہ و رزق حلال بابت اللہ
ویا خمس غنایم دن انعام و احسان پرین
خانقاہ و تکیہ کاہدہ و رباطاتہ بجاو
اولان فقرایہ و غیر بیلہ ارسال ایلیہ لہ
سؤال نوال و عرض حال اتمز لہ سہ دہ کہ
فقر حضور قلبہ عبادتہ مشغول

156
اول لہ دنیا نیک عمارتی ملوک و امرانک
از دیاد د و لقی فقرانک د عالمی برکت
رعایا یہ شفقت و اللہ تعالیٰ نیک مخلوق
مرحمت حق تعالیٰ بہ ایمان دن صکرہ جنتہ
کرمکہ سبیدر ملوک و امر اساداتہ
زیادہ احترام ابدوب غنایم و غیر بد
انعام و احسان ایلیہ لہ بوسلوب
اوزرہ ملوک و امرانک انعام و احسان
صرف اولسہ ظالم اولور لہ و رزق لہ

ایمین مکانی نار و ما و اسی بوار اولو
اکنجی حالده اکنجی امر احسان
ملوک و امر ایله رعایا اورتسند
احسانله امر اولدر که ملوک و امر
فقرايه احسان و اغنیايه تأدیب
ایدوب صدقانی فقرايه و ابنای
سبیله سبیل ایله لر خصوصاً
شول غیر بیله که اراقدن مشقت و
زحمت ایله احسان و انعام رجا

ایدوب کلمش لردر ملوک و امر ^{تقظیم}
علماء و بکر در فقها ایدوب مؤثرین رفیع
ایلیه لر طالب علمه الوان نعمت ایله انعام
واحسان ایدو لر وظیفه لرین ویره لر
که علماء و فقها تعلم و تعلیم علمه راغب
و طالب اولوب مشغول اولو بو تقدیر ^{جه}
ملوک و امر علماء نیک علمای ثوابنده ^{مشارک}
اولور لر ملوک و امر از هاده و فقرا
و عباده و اهل تصوفه رعایت ایدو لر

و تو اضعلری کند و ذانلر بچون
اولد و بغین بلور لر دی خدمتاری
شهو اتلری و تو اضعلری کند و ذانلر
اچون اولد و غنک علامتی اولدر که
اول خادملر و غلاملر خدمت ایلد کت
مخدومک لندن ولایت التوب غیره
دیرلد و کین بلسلر جمیع اولمخدومدن
یوزد و ندرب یرینه کلنه یوز طو تر لر
نه یرده درهم و دینار وارد راکاخذت

۱۵۴
۲۰۰
ایلر لر و اکا بسده قور لر حقیقتده
انلر خادملر دکلدر صقاله کولچیلردو
عاقل اولدر که صورت اشیا بله الدنیه
حقایق اشیا به نظر ایلیه حقیقت
حال بزور مذکور و فکر اتد و کتمز کبیر
شول کسه که بو کلماتی فهمد ایلن اول
کسه عاقل دکلدر عاقل اولمین عادل
اولن عادل اولمین ظالم اولور ظالم
اولون ولایت عمارت ایتمز ولایتی عمارت

مراد لری دشمنی اوزرینه غضب
 بچورمك ايسه ینه آدم صورتند
 آرسلا نرویز تجیر در امضای
 غضب طباع سبا عدندر واکر
 مقصود لری رعایای کذولره خد
 اتدرمك ايسه عاقلر صورتند
 جاهلر در عاقل اولسه لر کذولر
 خدمت ایلین خادملر و غلاملر
 خدمتاری شهواتلر چون ایدو کین

ايسه آدم صورتند شهوت بهیمة در
 طعامه حرص طباع بهایدندر واکر
 مرادی دیباج و حریر کیمک ايسه ارنلر
 صورتند عورتلر در زینت عورتلر
 ایشیدو سبا ادمیدر اولکه اوله
 لباسیله ملبس . عالمده نیدر کوهر
 یكدانه لباسی . سلطاندر او کیم
 اطلبی وردی پلوسه . عرنایندر او کم
 طولدی پلاسندره بلاوسی . واکر

اولدجه همسپاری جله و مکره ضر
ایلرلر شهواندن مراد لرینه و اصل
اولوق ایچون عقل و ادراک جند
رحمن شهوت و غضب حزین شیطان
اولدوغین بلرلر شول ملوک و امر
که جند رحمانی عسکر شیطانک
اسپیری ایلرلر انلرغایر یلرده نیجه
عدالت و مملکتی نیجه عمارت ایدر لر
محقق قدر که اول عدل کشتی ملوک

152
و امرانک باطنلرنده ظاهر اولور
اندن صکره اهل بیتلرنده و خواص
لرنده ظاهر اولور عدلک کمال
ظهوری عهقد ندر کمال عقل اشیا فی
کاهی کورب باطننه ینشوب ظاهر یله
آدنما مقدر ملوک و امرار عایایه
ظلم ایلد کبری دنیا ایچون ایسه دنیا
مقصود لری نه در کوره لر اگر مقصود
لری الطعمه طیبه و اشربه لذیذ

اولور ملوک و امرادینلرنی و آخرتک
غیر بیک دنیا سنه صائمیه لر دین
و آخرتی غیر بیک دنیا سنه صافی
زیاده عیب اکلاویه لر ملوک و امرانک
عاملری و غلاملری منصبلری
آچلچون کندولری الدایوب یانلرنک
ظلمی تحب بن ایدوب کندولری ناره
برقدلرنی دخی اکلاویه لر شولملوک
وامراکه رعایایه عدل ابلک استرلر

۱۵۱
عاملرنی و غلاملرنی مرتب عدل
اچون ایلیوب حاللرینه نظر ایلیه لر
اهل اولادی و منزللری احواله
نظر ایلدکلری کی بوقاعده ممکن اولر
الاملوک و امراعدلی باطنلرنده حفظ
ایدوب شهوتلرنی و غضبلرنی عقللری
و دینلرنک اسیری و مغلوبی
ابلک ابله اولور اکثر ملوک و امرای
شهوتلری خدمتنده اولوب عسقلری

عاملر پی وغلامر فی مرتب عدل
 ایچون ایلیوب حالرینه نظر ایلیه لر
 اهل اولادی و منزل لری احواله
 نظر ایلد ک لری کبی بو قاعده ممکن اولر
 الاملوك و امر اعدلی باطنلرند ^{حفظ}
 ایدوب شهوتلر فی و غضبلر فی عفلر
 و دینلر نیک اسیری و مغلوزنی
 ایملک ایله اولور اکثر ملوک و امر
 شهوتلری خدمتنده اولوب عسری

اولور ملوک و امر ا دینلر فی و آخرت
 غیر بیک دنیا سنه صائمیه لر دین
 و آخر فی غیر بیک دنیا سنه ^{صفتی}
 زیاده عیب اکلاویه لر ملوک و امر
 عاملری و غلامری منصبی
 آچلیچون کندولری الدایوب یانلرند
 ظلی تحسین ایدوب کندولری ناره
 برقدلر فی دخی اکلاویه لر شول ملوک
 و امر که رعایایه عدل ایملک استرلر

اولور ملوک و امرادینلرنی و آخرتک
 غیرتک دنیا سنه صائمیه لر دین
 و آخرتی غیرتک دنیا سنه صتی
 زیاده عیب اکلاویه لر ملوک و امراد
 عاملری و غلاملری منصبلری
 آچلیون کندولری الدایوب یانلرنک
 ظلی تحسین ایدوب کندولری ناره
 برقدلرنی دخی اکلاویه لر شول ملوک
 و امراکه رعایایه عدل ایلک استرلر

عامللرنی و غلاملرنی مرتب عدل
 ایچون ایلیوب حاللرینه نظر ایلیه لر
 اهل اولادی و منزللری احوالنه
 نظر ایلدکلری کبی بوقاعده ممکن اولر
 الاملک و امرادلی باطنلرنده حفظ
 ایدوب شهوتلرنی و غضبلرنی عقل
 و دینلرنک اسیری و مغلوب
 ایلک ایله اولور اکثر ملوک و امراد
 شهوتلری خدمتنده اولوب عسقلری

منع امتسه لرکناهنده شریک اولور لر
 ایله اولیجی ملوک و امرایه رعایانک
 اطاعتی واجب اولماز روایت اولور
 عسبرن الخطابی رض خلیفه ایکن
 عاملی ابو موسی الاشعریه مکتوب
 کوندردی ولاتک سجیدی شول
 کسه لزدرکه رعایا انکله سجید
 اولور لر ولاتک شقیسه شول کسار
 درکه رعایا انکله شقی اولور لر

بسط وجهدین قورق عاملرک سکا
 او یوب سنک اتدوکن ایلر لر سنک
 مثالک شول دابه مثالدرکه رعایا
 مختصر کورر چوق چوق یوب سمرور
 سمر دورکی هلاکنه سبب اولوب بوغور لر
 یرلرددی توریتده مسطور درهر
 ظلم که سلطانی عاملرندن بیلور
 منع ایلمز اولظلم سلطانه منسوبدر
 سلطان اولظلمه مؤاخذ و معاقبت

ایلد و کی نسنه لوك عهدہ پسندن
کند و لری چقره لرا و کی حالده اوچی
امر ایتا ذی القربی من ملوک و امر
کند و نفس لرنده ایتا ذی القربی الله
امر اولدر که ملوک و امر اعضا و
جوار حار بنک حقوقنی رعایت ایله
دخی حوقنی الی به قلبی فی توجه
اند و رب خواست ظاهره و خواست
باطنه لرنی الله تعالی بوورد و غی

۹۹
۱۸۰
نسنه لرا چون صقلیوب حوقنی
نقی ایلد و کی نسنه لردن منع ایله
اچی حالده او کی امر عدل امر
ملوک و امر کند و لرله رعایا اورنده
عدله امر اولدر که ملوک و امر امر
شرع شریفله رعایا به عدل ایله لر
رعایا به کند و لر بالذات ظلم اند کدر
غیری رعایا ناک بعضی بعضنه
ایلد و کی ظلمی یلوب منعه قاد و او

که ملوک و امر حق تعالی نیک الوقت
 و وحدانیتنه و رسولی محمدک عدم
 رسالت و نبوتنه تصدیق ایلله لر
 دخی رسول اللهمک صلی الله و سلم
 تصدیق ایلدو کی سننه لری تصدیق
 ایلله لر او کی حالده آکنی امر احسان
 ملوک و امر کذب و نفس لر نده احسان
 ایلله امر اولدر که ملوک و امر حق
 تعالی نیک جمیع کذب و لره فرض

او چی حال کذب و لره حق تعالی
 اورستنده در ملوک و امر آواج
 حالدن هر بریسنده اوچ سننه ایلله
 مأمور لر و اوچ سننه ایلله منہیلدر
 مأمور اولدق لری عدل و احسان
 و ایتای ذی القربی در منہی اولدق لری
 فحشا و منکر و بیخی در او کی حالده
 او کی امر عدلدر ملوک و امر
 کذب و نفس لر نده عدل ایلله امر اولدر

غلبه سیله خراب اولوب اهنلو
 ولایت بیرلرین قیوب کیدوب عدل
 و داد اولان بیرلره واروب ^{ملک} ^{کند}
 نقصان و مملکت رنده اولوب برکات
 آرزو رعایانک معیشتلری مکرر
 اولدوغین بیلور لردی دخی رعایا
 ظالمی سؤمیوب بد دعا ایلیوب
 آنلرک دعا سیله ملک ظالم فایده
 بولدوغین دخی دعای هلت سعت

اندوکن بیلور لردی فصل ملوک
 و امرانک احوال و سیرت لری رعایا
 اورستنده حقیق الی انک ان الله یمر
 بالعدل و الاحسان و ایتای ذی
 القربی و ینهی عن الفحشاء و المنکر
 و البغی قوی مقتضای سبغه اولمقدر
 ملوک و امر ایچون اوچ حال واردر
 اولکی حال کذب و نفس لرنده در
 آکنی حال کذب و لرله رعایا اورستنده ^{در}

ايله عكر مال ايله مال عمارت بلو
 ايله عمارت بلود عدل عبادله
 اولدوغى معلومارى ايدى ملوك
 منقده مون عادتلى بويله ايدى
 ظلمه كسيه موافت اتمز لردى
 خدم و حشم پرينك ظلم و ستم پرينه
 دنجى راضى اولمز لردى رعايا ظلم
 ايله برقرار اولدوغين و اماكن
 و ساكن و بلود و مداین ظالملى

عاقل و دانا و كامل و توانا اصحاب
 مروّت و ارباب شفقت قويه لر
 و اهل تائى و صاحب وقار و حقى
 باطلدن و حلالى حرامدن فرق ابلر
 كمسار نصب ايدى لر ملوك متقدمون
 همتلر پرى بلود لرى عمارت پرنه ضرر
 ايلمش لردى ولایت معور اوليقتى
 رعايا و افروشاكر اولدوغى معلوملى
 ايدى دنجى دين ملك ايله ملك عسكر

ملکن انحض اللرنیه سبب سولت
 اشاری لایق اولیان کسلره ویردی
 ایله اولیجاق اکابر و اشراف و ارباب
 رای و اصحاب تدبیر طایغیلوب
 کتدیلمر ملکه شول کسه لر مصحاب
 و مقارن اولدیلمر که عقلاری
 هواری اسیری اولمشدی آخر
 الامر مملکت اللرندن چیقوب آخر
 کسلر ضبط و تصرف ایلدیلر حکامت

نوشروان عادل له خبر و یردیلمر امیر
 خراسان سرانیده او یقوبه مشغول
 ایکن اوندن خلی مال و متاعی اوغرن
 ددیلمر ایله اولیجاق نوشروان اول
 امیری خراسان دن عزل ایلدی شول
 امیر که او غریبن کند و اوین صقیله
 بزور و لایق صقیلمد و غی محقق
 ددی قسه دن حصه بو اولدی که
 سلو طین و ملوک اشاری اوزرنیه

اندوکی حکمی عدلله انمک اوچی ملک
 بیوک اشپری لایق اولون کمساره
 ویرمک بیوک اشپری لایق اولمیان
 کمساره ویرمک ولایت خراب
 ومملکت پراضطراب اولسنه
 سبید روایت اولنور آل ساسان
 رافت عباد و عمارت بلا و ایلد کاز
 اجلدن مدت مدیدن وعهد بعیده
 بکاک ایلدیر بکاک آلرندن یکدوب

آیلز مکر طول زمانله مُعالجه کثیره
 وزحمت عسیره ایلله ایلله اولن
 بره مر عاملرک رعایایه برکونک
 ضرر فی طول زمانله ملکوک عدلی
 اصلا و ایده مر حکما و میشلردره
 ملوک اوزرینه واجدرا و ج نشه
 رعایت ایلک اوچی ملک ولایتک
 عمارته جمد ایلک آغی ملک
 رعایایه شفقت ایلک مابینلرنده

حاصل اولور اول اخلاط هر کون
 زياده اولوب مَرُور ايامله حکم اولور
 ايله اوليبي اثر خلط سکر لوده و طهر
 لوده و ساير اعضاده ظاهر اولوب
 انسان خسته اولور قوتی قالماس
 کيدر طيب حاذقه محتاج اولور
 طيب حاذق دخی هلاکه قریب
 اولدو غیچون آنک علاجه قاصر
 اولور اول مرضدن نجات توقع

انجق کرک رعیت راحته اولسونلر
 کرک مشقته اولسونلر ايله اوليبي
 باب ظلم و در فساد اچلوب ملوک
 ووزرايه اول بابک سدی ظلم
 وفسادک ردی متعذر اولور و
 بوشبهي ايلشدر يره فرعا ملوک
 فسادی بدن انسانه فايده سی
 اولمین غدايه بکرزکه انسان آني
 آرازير باطننده يره فر اخلاط

غضب ایچون اتمدم البتی قلوب
رعایای عدل واحسانه حفظ
اندر رعایایه ظلم و خست اتمدم
یدرخی کند و می قلوب رعایایه تو
صادق له سود مردم کذب اتمدم
حکما و میشلرد در سلاطین و امر
و وزیرایره مز کسه لره ایش و پروب
اجناد ایلیوب دخی امارت مملکه
اشلری رعایایه شفقت و ارباب

92
۱۸۸
علمه رعایت و اصحاب فضله حرمت
اتمز و حلاله حرامی فرق آیلز عاملاره
و بر میه لکه بونلره امور مملکت و
مصلح رعیت تفویض اولیباق
کند و نفسلری منفعتی ایچون الیرنی
رعایانک مالترینه و اسباب و
مناعلرینه و ملک و تحریرینه
اوزادوب جمیع هستلری نفس
خسبیسلرنی راحت اتمک اولور

دولتی و خسران مملکتی علاوه بر ملک
فاسقلره و سفیله و اهل بدعته
وظالمه رعایت ایلیکدر ملک روم
نوشروان عادله مکتوب کوندروب
نه سیله بونجه مدت مملکتی و رعایای
ضبط ایلیک شویله که بر کسه سکا
مخالفت اتمدی هر کون دولتک و عمارت
مملکتک از دیار بولوردی ددی
نوشروان جواب یزوب یدی شننه

۱۷۹
ایله ددی اوکی د لوی صقلام رعایای
سومگدن آغنی امرمه و نهیمه هنر
اتمدم امر و نهیم جدله اییدی اوچنی
وعیدمه مخالفت اتمدم هر بار که ناه
ایجاد ایلردم عقوبتی انلره ایرشدر
در دخی هر اپنی اهل و ستمنه تقوی
ایدوب اول ایشته هوی و شهرت
اولزیدی شیخی هر بار که عقوبتله
امر اتمدم عقوبتی ادب ایچون ایدوب

کر کرد بر اشی او ن کشیده مشورت
امک کر کرد و او ن کشتی اولز سه بر کشتی
ایله او ن کره مشورت امک کر کرد
هر بار بو او ن کی قاعده امور ^{تده} آمار
و مصالح سلطنته رعایت اولور
ملکوک دولتی زیاده اولور دخی آثار
امن و عمارت ولایت زیاده اولور
دخی شهر لوده و کویلر ده ملکوک آثار
حسنه سی منتشر اولوب عدل افشا

۹۵
۱۷۷
بولور ایله اولسه قلوب عباد ملکه میل
و محبت ایلیوب احوال مملکت مرتب
اولوب رعایا ملکوک احسان و کر مند
بهره مند اولوب فایده لر بولور لر
حکمای یونان دیمش لور در ملکوک
از دیار دولتی و امتداد سلطنته
علاوتی ملک هر کون هر کجه ارباب
علم و اصحاب زهد و و اهل عقوله
رعایت امک در ملکوک نقصان

قبول قیام مشورتی انلوه ایله انلر
ایله مشورت سببی ایله اوتاددو
و عماد سلطنت ثابت اولور قالد
لو مظاهرة او ثمن المشاورة
حکما دیشلردر یدی کسه ایله مشورت
اولیه اوکی جاهل اکنی دشمن اوحنی
خسود دردی مراهی ثنی جان البقی
بخیل بدخی اهل هوی مشورتی محمد
ویا احمد آدلو کسنه لر ایله ایملک

امام عادلک دعای اوحنی مظلومک
دعای که حق تعالی اولد عایه ککر
قبوسین آچار الله تعالی مظلوملره
یرد مر ایلر قوق بیلدن صکره اولورده
اون اکنی قاعده اولدر که ملک کذوق
ارباب رای قهرن و اصحاب تدبیری
محرور و امین و متدین و سقیم کسنه
لری بمنشین ایلیوب انلره اکرام و
احترام ایله شفاعت و فیض نلرن

ایلیه بلیکی جمد ایده آد ملری و نایبیر
 و تحت یدنده اولان قوللری و خدگار
 دخی ظلم ایلیه لر ایلر لسه منع ایلیه
 ملک کند و ظلمدن سوکا اولدوغی کی
 انلرک ظلمدن دخی مسؤل اولد
 سلطانک سلطنتن ازاله و دولتن
 اقاله اتمک ظلمدن تیز آفت یوقدر
 اوچ کسندک دعاسی قبول اولور اوکی
 افطار وقتنده صایمک دعاسی آغی

وعظ و نصیحتار نیک استماعنه سعی
 ایلیه ملک کند و مزاجنه موافقانه
 نصیحت ایلین عالمک مصاحبتلرند
 اجتناب ایده که انلرک مرادی دینا
 متاعندن حلال اگر حرام نسته جلب
 ایلکدر او نیخی قاعده اولدر که ملک
 مفاخرت و کبر و غضب اتمه غضب
 عقلک دشمنی در او نیخی قاعده اولدر
 که ملک کند و بنفسه ظلم اتمد و کینه قناعت

حکم ایدوب اولکسه بو حکم سیبیلله
 ملکه عداوت ایدوب بددعا
 ایدر سه ضررا تمزیدنجی قاعده
 اولدرکه ملکن رعایا حلم طلب
 ایدر لسه حلم ایلیه مرحمت طلب
 ایله لسه مرحمت ایدوب کناهلین
 عفواید و فنا خسروه صور دیلر یانکده
 انواع احساندن نه سوکلور ددی لر
 جواب ویروب کناهلکار لر کناهلین

عفوایلمک ددی سکرنجی قاعده
 اولدرکه ملک رعایا بچون وعده
 ایلر سه وعده یه وفا ایدوب مخالفت
 ایلیه قال عمر العهد من الدین عهدہ
 وفا ایلمک دیندن در حسن عهد ایماندان
 در عهدی اولمیانک دینی اولمز من ^{عهد}
 نه لادین که طغورنجی قاعده اولدرکه
 ملک علمای عاملین و صلحای منقین
 ملاقاتنه حریص اولوب انزلت

عنفله ائمه قال عليه السلام الرفق
في الامور كالسك في عطر
بشي قاعده اولدر كه ملك حمد
ايدوب طاقتي تيدوكي قدر موافقت
شرعله رعاياي كندودن خشنود
ايدو فاضلردن بري بر ملكه و عظ
ايلوب اي ملك حق تعالى سندن
راضى اولود لرسك حق تعالى نك
رحمتي سندن او زر كه زياده اولسون

ديرسك رعايايي بغير حق و كوب
سوكه قصدك حق تعالى نك رضايي
اولسون رعايانك سندن رضايي
سييله ددي التخي قاعده اولدر كه
ملك حق تعالى رضاسنه مخالفت ايدوب
بركسند رضاسن طلب ائمه موجب
شرعي مقتضاي نفسي اوستنه مقدم
ايله اكر ملك كند و بقلقا نندن
بركسند او زرينه مقتضاي شرعله

سندن حق تعالی به شکایت ائمه لره
اندرک شکایتی سببیدن سنک دولته
نقصان و غزته خسران ایرردیوب
تشبیهی ایله دی ملک دولتی کون کیدر
صباحده نوری بر دیواره طوقور اخشا^{مه}
بر دیواره طوقور دولته زوالی مغای^{دن}
برادنی بنسنته ایله درددی حکمادیمشکر
سکر بنسنته زهر قائلدر و سکر بنسنته^{خی}
اول زهرک تر باکیدر اولکی دنیا زهر

قائلدر زهد تر باقیدر آبخی مال زهر
قائلدر زکوة تر باقیدر اوچی دنیا
کلای زهر قائلدر ذکر الله تر باقیدر درج^{بخ}
عسر زهر قائلدر شیخی کجه کدز زهر
قائلدر بشر وقت نماز تر باقیدر البخی
یل زهر قائلدر رمضان آبی تر باقیدر
یدبخی کناه زهر قائلدر توبه نضوح
تر باقیدر دردی نجی قاعدا اولدر که ملک
جهداید و بهر ایشی رفو و سهولتله^{شله}

که حق تعالی نیک رحمت و مغفرتند
 محروم اولیه سن ددی او چنی قاعده
 اولدر که ملک جمیع اوقانده شهوات
 نفسانیه یه سترق اولیه بلکی اکثر
 اوقاتنی ندبیر مملکنه و حفظ رعیتنه
 صرف ایله حکمای یونانندن بر حکیم
 بر مملکه نصحت ایلدی ای ملک غافلار
 او یقوسین او یومه تاکه سنک
 قیوکن عدل او ماندر محروم اولوب

ملک اصحاب حاجاتی وار باب
 مهماتی قیوسندن حقا رتله کوندز^{مه}
 حقا رتله کوندر منک خطرندن خذ
 ایله تاکه حق تعالی کذوسنک دخی
 حاجتک قضا سنده تاخیر اتمیه
 ارسططالیس اسکذر ذی القرنیه
 نصحت ایلدی ای خلیفه اصحاب حاجات
 سندن حاجت طلب ایله لر حاجت^{نی}
 قضا ایله محروم و حقا رتله کوندر مه

یوکسلده هر ظلم که آدماری ور عیایا
ایلر لر بیلوب منعه قادر اولورسه
منع ایدیه بیلوب منع ایلر سه کناهی
کندواوزرینه اولور اما رعایا
اورستنده موجب کتاب و سنت ایله
حکم اتسه حوقق الی نیک حمایتی کولکه
کولکه نور و طاعتندن برکونک
عبادتتی ثواب مقابل اولور رعایا
عبادتتک ثوابنه بلکی دخی زیاد اولور

۸۳
فصل امر او سلاطین ناسه و ناس
اورستنده عدالنه صالح اولمز لومکر
بو اون اکی قاعده بی رعایت ایلیه لر
اولکی قاعده اولدر که هر قضیه که
ناس اورستنده واقع اولور امیر
کندوبی اول قضیه ده رعیت یرینه
قویه رعیتی کندو یرینه قویه نفسی چون
راضی اولمدوغی نسنه بی رعیت چون
دخی راضی اولیه اکی قاعده اولدر که

در • امامت اصل عظیم و امارت
امر جسم در یر یوزنده الله تعالی دن
خلافدر امر اوسلاطین حق تعالی^{نک}
امرنیه و رسولنک سنتنه مخالفت
امتیوب حق تعالی نک قولترینه عدل
ایلر لرسه الله تعالی نک خلیفه سی
اولور لر عدل ایلر لرسه جزاسن چکر لر
چنان حق تعالی قولر ندن بر کسه پی ناس
اورستنده امارتله تخصیص و لطنته

تخصیص ایلسه اول کسه ناس اورستنده
امرو نی ایلسه حق تعالی اول کسه پی
اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اوله
الامر منکم قولیه تعظیم و تکریم ایلر
وامر فی ناسک مالترینه و نفسترینه^{اشد}
ایله اولسه واجبدر اول امیره الله تقا
فرض ایلدو کی فرایضی ادا ایلدکن مسکره
ناس اورستنده عدل ایلوب ناسه
احسان ایده منار شرعی و مداردی

الرحيم برآة من الله العزيز الجبار
لعمر بن عبد العزيز من النار يزلمش
ايدى دوايت اول نور عمر بن عبد
العزيز حق تعالى دن او تا نورين طعام
يمكه رعيتايمك فقير لوى اول
طعامه قادر اولد قارچون ديرد
روايت اول نور يوسف پيبر عليه
السلام مصرده سلطانكن قزلبت
اولد و غنده طعام يمويب آج اولور

صورد يلو يانبي الله سنك خود طعما
قدرتك يتر پنچون يمويب آج اولور
دد يار جواب ويروب طوق اولد و غم
وقت آج حالن او نيدر ين ددي
س در يدي حالن يك بويله مزاجك
طريحي او نيدر ون حالن آجك نته
اكلار غني محتاج حالن نه بلسون
طوق اولن در آج حالن باب ثالث
قواعد امبات و احوال امات بيانته

۸۵

۱۵۷

ایچون یاسنچون اولورسه بزه صدقه
ایله حقیقی صدقه ویرجیلری
شور ددی عسرن عبد العزیز کوزلر
یا شله طولدی سنک ذکر اندوکل
کبیدر ددی حاجتارین بیت المالدن
ویردی ایله اولیجاق عربلر کمنک
تدارکین ایلدیلر عسرن عبد العزیز
ای خیر لو آدم حقیقی نیک قوللر نیک
حاجتارین بکا عرض ایلوب سوزلر آ

بکاشتدر دک بنوم سوزمی دخی
حقیقی الیر اولشدر و حاجتی حق
تعالی به عرض ایله ددی عرب یوزین
کوکله طوبی دعا ایلدی هنوز دعا
تمام اولدین کوکه بلوت آغدی کوزل
یغور یغدی یغور ایچندن بر بیوک طلو
کلدی برطاش اوستنه دو شوب
پاره پاره اولدی ایچندن بر کاغذ
چقدی اوستنده بسم الله الرحمن

العزیز زمانتده عظیم قزلق اولدی
 عمر بدن بر قور کلوب اچارندن بری
 عرض حال اتدی یا امیر المؤمنین سکا
 غایت ضرور تمزدن کلرک ^{غندک} یی کمز اولدو
 کوده لر یزده در یلر یمن قودودی حال
 مال شوزدن خالی دکلدر یا الله ایچون
 اولد یا الله قولر ایچون اولد یا سنیچون
 اولد الله ایچون اولدسه حق تعالی
 غنودر ماله احتیاجی بو قدر قولدی

کوردی عمر کذویه طعام کتور
 عمر دعا ایلدی عمر رض بر مقدار اون
 بر مقدار یاغ چولکه قیوب اولد یا قوب
 طعام بشوردی چنانجه قیوب یدیلر
 سه زهی ترخه و شفقت زهی کمال
 ادب زهی مروت و همت زهی همت
 زهی عدل روایت اولنور عمر رض
 اولدیقرکن مبارک یوزینه وصقالنه
 کل بولا شردی حکایت عمر بن عبد

صا تجیره کلوب اون الوب یاغ ضایع
 یاغ الدی بر طخار جغه قیوب کلوب
 عورتی و او شاجقار فی استیووردی
 زیدیا امیر المومنین طخار جغی بکاور
 کوزه ن ددی عمر یا زید طخار جغی
 دنیا ده بندن الوب کوتر رسین کاهی
 اخترده کیم کوتر و بنومله اول عورتک
 دعاسی اور ستنده کیم حایل اولور
 ددی عورتیه اوله شبنه اغلاری عورت

کلک بواوشا جقار بنومله انالری
 یوقدر اراقدن کلور زقر نمر آجدر
 آنجی بورایه ایرشده آجلقدن
 طاقتز قالمیوب آجلقدن او یومرز
 ددی عمر رضه چولکده کین صورتی
 عورت جواب و یروب نسنه یوقدر
 او شاجقاری آدارم طعام صنوب
 صبر ایدر لر ددی عمر رضه بوخبری
 اشدیک مدینه یه دونوب اون

اولمشدی یاربنا بزود حقمنی عمر دن
 ایویر عمر طوقدر بز آجوز دیردی
 عمر رض بوکلمات دلسوزی اشیدق
 ایلر و وار دی عورت ته سلام و برو
 اذن ویرد مسین بکاسکا یقین اولم
 ددی عورت خیر له کلور سک فسیم
 الله ددی عمر ایلر و وار ب عورتک
 و او شاجقلرک حالندن صوردی
 عورت جواب ویروب بورایه ک

عسکر له بیله طواف ایدردی زیدین
 اسلم یا عمر بکا اذن ویر سنکله بیله
 صباحه دک طواف ایده یین ددی
 عمر رض اذن ویروب طواف ایلر لر
 ایکن بر آتش کوردیلر مسافر دزدیو
 آتشدن یکا سور دیلر واروب
 کوردیلر بر طول عورت او شاجقلر
 واراغلشور لر دی عورت آتش اوستنه
 برچولک قویوب طعام بشورر کی

اول نور حضرت عمر رضی الله عنه
 خلیفه ایکن عبد الرحمن بن عوفی
 دعوت ایلدی مدینه قیوسنه قافلہ
 قندی قورقرین او یورد قاری وقت
 مال و متاع لرندن نسنه لری او غورلند
 دیوب عبد الرحمن بن عوفی الوب
 قافلہ یه اولا شوب صباحه دک قافلہ
 حفظ و حراست ایلدیلر حکایت
 حضرت عمر رضی خلیفه ایکن کیجه ایله

ایچون رحمت و شفقت وضع ایلدی
 اما انا کورکنده اولاده رحمت و شفقت
 ایلدوکی کج کمال رحمت و قدر شفقت
 بشر کسمه ده در او کی حوققا لیک
 قولرینه رحمت و شفقتی در آجی
 پیغمبر لک امتنه رحمت و شفقتی در
 او حنی انا نک انا نک اولادینه رحمت
 و شفقتی در در ^{نخ} ملک و امرانک
 رعیتلرینه رحمت و شفقتی در در ^{ست}

اولیٰ حق قاضی ظالمک حالی نبجه اولور
حق تعالیٰ هدایت ایلیه عالم اولور
علیه حکم ایلین قاضی جسته اولور
عالم اولوب علیه عامل اولیب
علیه حکم اتمین قاضی یا خود جاهل
اولوب جهلیله حکم ایلین قاضیلر
جهنده اولور لر جمیع بکار و قاضیلر
قیامت کوننده حقیق الی نیک اوکده
ویغمبر لر و ملکار و مؤمنلر منزه

صراط او سینه طوره لر اذن
صکره ملکار عملری دفتر لری دخی
بونلرک تحت ید لر زده اولنلرک
عملری دفتر لری آچوب او قور
عدل اولور سه قور تیلور لر عدل
اولن سه صراط برکزه د تر او چوب
پاره پاره اولور لر اکی پاره لری
اور سینه بوز سالتق بول اولور
حق تعالیٰ ملوک و امر اقلبلر زده رعایا

کشتی اولسه قاضی اولدقدن صکره
ینه ضیافت ایدوب قاضی دعوت
ایلسه قاضی دعوتنه وارسه جایز
دُر قاضی قریبلرندن اولان دعوت
خاصه وارسه و قریبلرندن کلن
ارمغانی السه بالاتفاق جایزدر
انما قاضینک خهمنک خصم اولوب
خصومتی اولسه ارمغانن آلیه قاضی
اکی خصمدن بریسنه یالکوز ضیافت

۶۴
اتیه مکرکه اکی خصم بیله اولو قاضی
جنازه نماز نه واروب قیلا جنازه نماز
کند و اولی اولدوغنی پیرده جنازه
نماز نه امامت ایلله دعواسی اولمیا
خسته لری کورمه که واره قاضی
عدله قیامت کوننده بر ساعت کلور
که نولیدی اکی کسه اورستنده
برخرمایله حکم اتمیدم دیوت آسُف
ایلیه قاضی عدلک حالی بویله

اندن صکره دعوالرئی دکیله قاضی
 اکی خصمه برابر نظر ایلیه برابر سوبلیه
 برابر اشارت ایلیه بریسنه قتی سوبلیه
 بریسنه نتر ایله سوبلیه بریسنه ^{حجت}
 تلفین ایلیه قاضی دعوی صور جنی
 کون تطوع اوریج طوبیه و غصه لو
 واج و صوسزا ولد و غی وقت و اویقو
 و غضب و حاجت حیوانیه کلدو کی
 وقت و یوررکن دعوادکیله سوگنور

ایکن دکسه جایزدر قاضی مجلس
 قضاده نسنه الوب صاتیه قاضی
 دعوت خاصه وارمیبه دعوت
 خاص اهل مجلس اون کسه یا اون
 کسه دن آسوک اولقدر دعوت
 عامه واره کلین دوکنی و سنت
 دوکنی کی دعوت عام اهل مجلس
 اون کشیدن زیاده اولقدر قاضی
 دکل ایکن قاضی به ضیافت ایدر

حیوان اولورسه مسجد قوسنه چقبوب
 دعوالرین دکیله قاضی اونده او تورب
 دعوا جیلره اوینه کر مکه اذن و پر سه
 جایز در سجد ر قاضیله اهل فقه
 و اهل امانت مجلسده بیله او توره لر
 قضیه حکم ایدر اولسه اهل فقه مشورتی
 ایله حکم ایده قاضینک کاتبی مسلمان
 اولو عالم و عادل اهل ورع اولوب
 خزا اولوق اولیه شنندرا کی خصم

کلد وقت قاضی او کنده دزیرین چوب
 او تره لر قاضی ایکی خصمی برابر ایده
 طومقده او تر مقده بر فقیر و ضعیفک
 بر سلطان عنیفله خصومتی اولوب
 سلطان قاضینک دوشکده بیله
 او تر ب اول فقیر پیر او زر زنده او تر سه
 قاضی رینی اول فقیره ویروب سلطان
 ایله برابر ایدوب قاضی واروب
 اول فقیرک یرینه واروب او تر ب

یا خود کاتبی یا خود بعض اعراف قاضی^{نک}
امری و رضا سبیله رشوت آسه لر
قاضی بنفسه الدوغی رشوتله برابر در
اول قضیه ده قاضینک حکمی مردود^{در}
کند و بنفسه رشوت الوی حکم ایلدو^{کی}
قضیه مردود اولدوغی کی اتمار رشوت
الدقلر ندن قاضینک علی اولمسه
اول وقت قضاسی نافذ در قاضی^{نی} قضای
رشوت و یروپ آسه صحیح قول

بودر که قاضی اولمز قضیه حکم آسه
حکمی نافذ اولمز مستجد ر قاضی
قضا چون مسجده قبله یه قارشو
اوتره مسجده کردوچی کی اکی رکعت
نماز قیاه خطا و زلادن و سهودن
عصمت اچون حق تعالی دعا ایدو
تضرع ایلیم قضایه ایوب اوقان خمسه
سنتلرن ترک ائیمه دعوی اچون
حایض و لخصه عورتلر کلورسه یا ملامی

كونك بيت المالدن فقدير وظيفه لرينه
 بعض مشايخ ماورای النهر قولنجه
 مستحق اولور لر اصح قول بودر قاضی بر
 قضیه بی رشوت الرب حکم اتسه اول
 رشوتله حکم اندو کی قضیه وسایر رشوت
 حکم اندو کی قضیه بعض مشایخ قولنجه
 باطلدر آخر قاضی اول باطل حکمی
 تصیح ابلک حلالدر اول حکمی رد
 وابطال ابلک کردر قاضینک ولدی

قناعت ایلیه لر ناس اللزنده اولور
 مال و متاعه وسایر اسبابه طمع خان
 ایلوب ال اوزاتیمه لر کسه دن رشوت
 المیه لر واللبن مال ایتامه صوفیه لر قاضیلر
 خدمتکار لری دخی عالم متدین صالح زاهد
 کسه لر اولر شویله که چین دعوی د طمع
 فاسد و میل و رشوت و بر طیل ایلله حتی
 باطل باطلی حتی اتمیه لر بلکی کتاب الاهی
 نصب عینلری قولر قاضیلر قضا اتمد کور

بشخی ملوک بر برینه خیانت
ایلسه لرد دولت مشرک کز اولور
آلتی زنا اولسه زلزله اولور
ینچی یلان طائفلی ویرلسه
طاعون و وبا اولور قال الله تعالی
ان الله لا یغیر بقدر حتی یغیر واما
بأنفسهم ملوک و امر اولایتلرنده مفتیلر
نصب ایلیه لر مفتی نصب اتمک ارکان
شریعک رکن اعظمی در صحابه و تابعین

۶۹
مفتیلر نصب ایلر لردی ملوک و سلاطین
ملکتلرنده عادل عالم متدین حرامدن
و شبهه دن احتراز ایدیحی قاضیلر
نصب ایلیه لر قاضی نصب اتمک دخی
ارکان شریعتک رکن اعظمی در
شویله که قاضیلرک همیری بر اهل صروت
و صاحب عدالت اولوب کندولر
و عیال و اعوانلرینه کفایت مقرداری
بیت المالدن تقدیر اولنان وظیفه لر

سلطانک نیتی منغیر اولسه رعایا^{نک}
برکاتی زایل و خیراتی ولیل اولور
دیر لوردی نوشروان بوسوزی ^{چک} آشد
کولدی کولکدن زیاده ایلد و کچی خراجی
کیددی روایت اولور نوشروان
عادل اول قریخجری حسن زکاوتی
و کمال فطنتی ایچون چفتلندی ملوک
وامر رعایا اورستنده عدل ایلمسه
علمایه تعظیم و فقرایه تکریم اتمسه لر

۶۸
۱۳۳
اوقافی مصارفنه صرف ایتمه خوب خیراتی
قطع اتمه لر امر معروف و نهی منکر
ایلمسه لر حدیثده کلمشدر حق تعالی
یدی آفت کوندر را اولکچی دعا آرز
اولسه بلا نازل اکنی سلطان
ظلم ایلمسه یغور یغمازا اولور یغرسه
نفعی اولن اوچنی زکوة ویرلمسه حیوانا^ت
قریلور مملکتده قزاق اولور دردیجی
صدقه آزا اولسه مرضلر چوق اولور

ددی نوشروان قرخیزك كلات
دلفرینه بخت ایلدی بلدیكه قرخیز
بوسوزی زیر کلکدن سویلدی نوشروان
صوب بوضویه قاچ قاشق قویك
ددی قرخیز بر قاشق قویم ددی
نوشروان نینه بخت ایلدی کوکلدن
چکدی که اول کویک خراجن زیاده
ایده نوشروان شهره کلوب اول کویه
نینه واردی اول اودن نینه صوابتدی

۶۷
۱۳۱
اول قرخیز نینه چقدی نوشروانی کوز
بلدی صوچقار مغه دونوب اکلندی
نوشروان پنخون اکلندک ددی قرخیز
همیشه بر قاشق چقان شکر
شمدی بر قاشق چقدی پنخون
اکلند مرددی نوشروان بو قرغه
نه اولدی ددی قرخیز از سلطانک
نیتی منفیر اولوب کوکلدن ظلم
ایتمک کچدی عالمردن اشیدرز

و سلاطینک عدالت نردن و رعیتلر نه
 حُسن نیتلر نردن در ددی منت شول
 مولی به که حُسن نیتلری ایلدی ددی
 نوشروان تجربه ایلمشدی حُسنی
 و کمال عدالتی اولدوغی وقت ییلر ایو
 کلوب میشلر اولر صولر زیاده ایو
 اولوردی حکایت نوشروان عادل
 بر کون شکاره بنوب عسکر نردن جدا
 دوشوب بر کویه اندی بر قیویه و آز

صودی یلدی بر قرخجغز چقوب نوشروان
 کور بچک اوه کروب بر شکر قشیدی و کوب
 صویه قارش دورب بر قدحله نوشروان
 صوندی نوشروان قدحده طپراق
 کورب صودن آزا اچدی طپراغی
 اولسه نه ایو صوا اولوردی ددی
 قرخجغز طپراغی قصد ایله ایلام کورد
 زیاده صومش سین صوده طپراق
 اولسه برد فعه ده اچوب ضرر ایورد

کافر لر و مفسد لر شردن قور تره لر
جهاد ایدوب و عبادی جهاده تخریض
ایلیه لر جهاده اعلای کلمه الله و کتبت
اعلای الله و آردر ملوک و سلاطین
بومذکور انله عامل اولیج عمل لری
دفترنده مملکت لرنده اولون عابد لر
عبادتک تو انک مثل یازیلورد
صحت و سلامت حاصل اولور رزقه
و قوتده برکات اولور صولر و غیره لر

۶۵
۱۴۷
فراوان اولور دخی ملوک و سلاطینک
عمر لری اوزون اولور حکایت
نوشروان عادل بهار ایا منده آتلا بون
باغ و باغچه لری سیر ایدردی بی
نهایه میوه و اوزور کوردی فی الحال
آنندن اینوب مولا سنه شکر ایلیوب
یوزین بیره قیوب طوردی باشنی برین
قالدور با اصحابنه سویلردی بیلدر
بو یله مساعده اوزره اولوق ملوک

ايله متصفا اولوب نفسلری صفا
 ذممه دن بجز اولوب روحلری
 اخلاق علیه یه متعلق اولغله صفا
 جمیده جمیع بدنلرنده مؤثر اولوب
 نفسلری خشوع و خضوع و عبادت
 و طاعتده اولور ايله اولبو ملوک
 و امر اجمیع عسرلری حق تعالی نیک
 عبادته و طاعتنه صرف ایلر لر
 نفسلری مطیئنه اولدو عین طرفه

العین حکم شرعدن چقنر لر رعایا
 دخی واجدر بومقوله ملوک و امرایه
 اطاعت ایلیه لر ملوک و امرار عایانک
 راحت و آمن اوزره اولدقلرین مقصد
 ایده لر تاکه رعایا فراغ بال و حسن
 حالله عبادت و طاعتنه مشغول
 اولور و یوللری و در بندلری یول
 کسبیلردن و حرامی و اوغریلردن آمین
 ایده لر و شهر و کویلی و رعایا پی

by

و نهی منکر قلبینار دنیا ده مذمته و
 عقبی ده مذکنه لایق اولور لر حق
 تعالی شونلره خلافت نصیب ایشدر
 انلره واجدر اولور نفسلر فی اصلا
 ایدوب حق تعالی نیک امر اند و کله
 امر ایدوب و نهی ایدوب و کله نهی ایدوب
 عدل ایلره لرتا که نفسلری خست
 اماریه دن چیقوب حق تعالی حضرتنه
 توجه ایدوب قلبلری صفات حمیده

محجب اولیه لر رعایا و فقر انک وقت
 حاجتلرنده اجتناب ملوک ازاله
 دولت و اقاله مملکتنه افت عظیمه در
 ملوک و سلاطین موجب شرعه امر
 معروف نهی منکر ایلیه لر حق تعالی
 خلیفه سی اولد قاری کبی الله رسولک
 دخی خلیفه سی اولور لر امر معروف
 و نهی منکر اولور دنیا ده غرته و عقبی ده
 حرمته حق اولور لر امر معروف

ثابت اولیچاق یارین حضرت حق
 جواب نه و جمله اول بنور کتاب
 یانکرده رؤیا منزله سنده اولدی
 دیک ملوک و امرآ و سلاطین رعایا
 و بر ایانک حاجاتی قضا و مهماتی
 آدایلیه لر حاجات رعایای قضا
 و مهمات فقرانی ادا الکی کدولرحق
 تقالی دن نعمت عظیمه عدایده لر
 رعایا و فقرانک حاجتبری وقتنده

برکسه ایلدی آندن صکره باقی قلاون
 مال و جهازی ایله اسباب غزای
 و آوت غزایت آوب وقف ایلدی
 آندن صکره باقی قلاون مایله کویلو
 پیرلو و باغلو و اولر آوب مکه و مدینه
 و قدس مبارک نجاور لرینه وقف
 ایلدی بو حکایت یازیلوب مروی ایلدی
 ایله بزه نقل ایلدی بو حکایتله عمل
 اولسون ایچون عمالک و جوینی رؤیا ایله

حقلرندن محروم ایلردی نصیبترین
ویرمزدی دیو بووردی ددی هررون
و خاتونی او یقودن او یاندیلر هررون
غصه لندی خاتونی زبیده صوردی
هررون واقعه سنی خاتونه حکایت
ایلدی خاتونی بو واقعه بعینه بکاداخ
واقع اولدی ددی حقیقی الیه تکر
ایلدیلر ارته سی هررون خرنیه لرك
قبولری آچوب ندا اندردی اصحاب.

وظایف جمع اولدیلر بیت المالدن هر
برینه اولشدردی شویله که بیت
المالدن نسنه قالمدی ایله اولیحق
خاتون دخی کند و اوز مالندن و
جهازندن الله یولنه پنجه بیک التون
ایچه خرج ایلدی کوفه دن کعبه یه ^{کلنجه}
رباطلر و منزللر و صولر و قبولر و
عمارتلر ایلدی کعبه یولنده اتدوکی
خیراتی کند و دن مقدم کچنلردن

سندن یاد نیاده یا آخرتده استر لر
اگر انار حق تعالی به سنک او کدن
ملکی الو ب غیره ویرمک ایچون دعا
ایدر سه حق تعالی مظلومک
دعاسنی اجابت ایلر ددی اول کجه
یا قوب او یودیلر هرون و خاتونی
واقعہ لرنده کوردیلر قیامت و پوب
مخلوق بر پیره جمع اولمش رسول عمر
امتنه شفاعت ایلر ددی هرون

و خاتونی حساب ایچون حق تعالی
حضرتنه وارمق استدی یلر بر ملک
بونلری حضرتنه وارمقدن منع ایلدی
هرون ملکه بزنی نیچون منع ایلرسن
ددی ملک جواب و یروب رسول
هر وفی بنوم یا ننه کلکدن منع ایله بن
حق تعالی دن اوتا نورم دنیا دن نور
یرومه کچوب او تورب مال خلوپتی
بغیر حق الو ب یزدی مستقلری

هر بریزك بيت المالدن نصيبه وارد
 و پیر فرسین بر پاره اتمك بولیمز اگر
 بزه بیت المالدن نصیبه ویرز شك
 فیهما و الا حق تعالی پر شكایت ایلرز
 بیت المالی سندن الورد غیره ویرز
 اول کشتی بزه شفقت ایلوب وظیفه^ی
 ویرد دیلر هرون قضیه یه واقف
 اولوب لوئی منفیر اولدی محزون
 اولوب اوینه کلدی خاتونی زبیده

کوزب حالندن صوب سکانه اولدی
 ددی هرون مضمون مکتوبی بلدری
 ایله اولیتو خاتونی صیت ایلوب ای
 خلیفه نظر ایدوب کور خلفای^{مید} مشقد
 وایمه سالفین که حقه حکم ایلرورد
 انلرنجه ایلدیلر سه سندخی ایله ایله
 محققدر که بیت المال مصالح مسلمان
 و امور مور موحدین اچوند بیت
 المالك مستقری وارد بیت المالی

محبوبجا اولقا کفی عقلی درُست
اولقا و حنی طالب علم اولو دردی
فضلی کثیر اولقا بیشک طالب عبوجی
مملکتدن سورمک هر ملک کید
آند بوحصایل چمپیده بولنماز اندک
مملکتده فرح و سرور اولیوب
حضور رعایا اولزددی ملوک
وامرارعایا اورستنده عفو و ^{بنا}بلا
وموجب شرعه عدل ایله لر ظالمکر

ظلم ایلمکدن فاسقاری فسق ایتمکدن
منع ایله لر سلاطین و امرآعلما و
فقرانک و ظایفنی و اوقافنی زیاده ایله
که دولته لاری علما و فقرانک دعا کرت
برکاتیله در حکایت هر ون رشید
زماننده اصحاب و ظایف و ارباب
انصبا جمع اولوب هر ونه مکتوب ^{بیلر} صونید
بعضن اکابر او غلی و آل رسولدر بعضن
عالم و حافظ و بعضن مشایخ و فقران

منع ایلیه لوقبایح ارتکاب ایدناره
عتاب و عقاب قلوب قبایحه مصتر
اولناره میل و محابا اتمیه لرتاکه ناس
طالب خیرات و هاروب سیئات اوله
سلطان که سیاستن اوله منفرد
فسادون و معاندی عنادون منع ایلیه
مرادی اوزره قویه اول سلطانک
مملکتی خراب اولسی محققد
بزرجمهر دیشدر ملک اچون لوق

57
111
دکدر مملکتی حفظنده و ولایتی
حراستنده بستانجی بوستانجی
حفظدن ادنی اوله بستانجی
ریحانی اکوب ریحان اچنده آخر
اوت بسته اول اوتی کیدر مکده
ایورکه اول اوت ریحانک اومین
ضبط ایلیه سقراط دیشدر مملکتی
مستمر اولون ملکوک علاوناتی
بشدر اولکی دین و عقل قلبنک

روایت اول نور فوشروان عادل
 اصحابنه امر ایلردی بر یوکسک پیره
 چیقک شهرک اولرینه باقوک اوندن
 توتون چقماز کسنک قیسنه وارک
 حالندن صورك اگر غصه سی وار
 ایسنه سلطاننه بلدورک سلطان
 آنک غصه سین کیده رردیددی ملوک
 و امر افعال جمیله اوزره ثابت
 اولوب افعال رقیته دن نفسارنی

محسود اوله طریقتاری و قلبه متعظیم
 اوله هیتباری دشمنارینه خوف و خشیت
 ویره سطر تباری و قدر لری بلند و عالی
 اوله منزلت لری ملوک و امر اعیانک
 صلاحنی کندوک حسن سیرت لرنندن
 احکامیه لر ملوک و امر امور رعایایه
 نظر ایلوب قلیل و کثیر و عظیم و
 حقیر لرینه مطیع اولور افعال
 مذمومه ده رعایا ایله مشترک اولیر

صید و شکار و لعب طرب و چوگان
ایدردی روایت اول نور بهرام
کور کوفی یکی قسم ایشدی بر قسمده
قضای حاجت ایلردی بر قسمده
دخی فخر و استراحت ایلردی جمیع
ایام حیوتنده و هنگام سلطنتده
تمام بر کون بر غیری عمله دخی مقید
و مشغول اولردی ملوک و امرا
و سلاطین متدین و مجتهدین و

اهل دین و راغب علما و صالحین
اولوب تعظیم علما و تکریم صلحا ایدر
تاکه علما و صلحا علمک تعلم و تعلیم
و اموردین آرزو سن ایدر ملوک
و امر اسلامه عزت و سرحد لری
عمارت ایدوب اعزاز حق و اذلال
باطل ایدر و ازاله روفت سنت
نبویه و اقاله سیرت مصطفویه
زیاده احتیاط قلا لرتاکه عند الله

ایله اولی حق تعالی اول ملکه بخت
نصری مُسَلِّط قلوب جمیع اسباب
واملاکنی ضبط ایله دی روایت
اول نور اول ملک خزینه سی التوند
تیمش پاره کی ویکندی سلاطین و ملوک
دایما شطرنج و قماره و صید و شکاره
مشغول اولیه لر. بونلره مشغول ملوک
وسلاطینی مصالح مملکت و امور رعیتان
غافل ایله هر بنسینه نك وقتی اولور و

۵۲۴
وقت اولی حق فایده خسرانه سرورخانه
دور ملوک قدما کونلر فی دورت قسم
ایله لر دی برقمنده حق تعالی به عت
و عبادت ایله لر دی برقمنده دخی
امور سلطنته و انصاف سیاسته
و انفاذ رسل و کتابة و تنفیذ مراسم و
او امر مشغول اولور لر دی برقمنده
دخی اکل و شرابه و نوز و استراحت
مشغول اولور لر دی برقمنده دخی

ملكوك قلبه به مزا اعتقاد كرده
 من به چي قوياي قوم شده يدك
 بن سزدن بر نشنه صقار دم شده
 اني سزه بيان ايديه بن معلوم كرد
 دور تيوز ميل سرك ملكو كرا اولدم
 اگر بن ادم او غلنرندن اولدم
 بندخي ادم او غلناري كمي اولور
 امدى ادم او غلى دكلم تكري بيرجا
 عبادت و طاعت ايدوك ددي

كورب قور قدي كيمين دي و صوردي
 ابليس بن ملكار دن بر ملكم ديوب
 سن كيمين ددي ملك ادم او غلنرند
 بندخي بر كشتي بير ددي ابليس اگر سن
 ادم او غلنرندن اوليدك ادم
 او غلناري كمي سنده اولور دك
 اما سن ادم او غلنرندن دك كيمين
 تكري سين ناسي عبادت كه و خلقي
 طاعت كه دعوت ايله ددي ايله او لي

آنک ما و اسی اولور قال الله تعالی
ونهی النفس عن الهوی فان الجنة هی
الناوی حکایت بر ملک و ارایدی
ملکده بن بولد و غم لذتی بندن غیر
کسه ده بولور پی اوله ددی یاننده اولور
غیر یلردخی بولور ددی یلر اندن صکره
ملک سوال ایدوب ملک اولونده نه ایله
قالور ددی حاضر لر حق تعالی بر
مطیع اولغله ددی لر ملک بوجا

۵۲
۱۰۱
مستطابی اشد بیک شهرنده اولون
علما و صلحا پی دعوت ایدوب بنور مجسمه
اولوک بکاطحه الله ایله امر ایدوب
بنی معاصیدن نه ایدوک ددی
عالمرو صالحر ملکوک دیدوک بی
ایلدی لر ایله اولیجی ملکوک ملک ایله
دور تیوزیل مستمر اولدی برکون
ابلیس تلبیس ارضور تنده اولوب
کلوب ملکوک ^{یانه} کردی ملک ابلیسی

ایشود نه ایله محکم اولورددی
 حکیم لک اولوسی ای ملک قلبه بر
 نسنه محبتن کتورمه و بر نسنه عداوت
 بر اتمه اشلدوکن اشاری فکرله ایشله
 فکری کزدوکه وزیر عقلی مصابو
 ایله ملکه او یانق اولغه جمدایت
 برایشی مشور تسرا ایشله عدل وانصاف
 وقتند میل و نجا بانندن اجتناب ایله
 بو نصیحتلری طوتدو غل وقت جمیع

نسنه پی اختیار کله تصرف ایلرسن
 ددی ملوک و امر جمیع اوقات ده
 و جمله امورده هوایه تابع اولمیه لرت
 اتباع هوی جمیع کنا هارک اصلی
 فرعون دعوی الوهیت و بنوا سیرا
 بز اغویه عبادت ایلد کلرینه هوی
 سبب اولدی قال الله تعالی افرایت
 مین اتخذ الله هواه شول کسه که جمیع
 اوقاتده هوایه مخالفت ایدر جنت

مقوله كسرك اغواو بدعتتدك
ياك اوله سلاطين و امر اعدان
الذقلرى نسته في حذيله الوبيرد كرا
حذيله ويره لر بو اكي امر دن بر چون
حذ واردر ملوك و امر اتواضع اهلى
اوله و سمت كيره او زره اوله و ^{نفسلندن} اوله
غضب و عجبى و غرورى منع ايدى لر
و و قور و حليم اولوب عجل اوليه لر
كه عجله شيطان دندر العجله من

الشیطان الثانی من الرحمن ^{طاهر} ارسطو
اسکندر فی القرنیه نصبت ایلدی
ای ملک اکر د لرسک مالک ضایع
ایته سین مالکی مستقل ندرن دینغ
ایله و اکر د لرسک ایشوک ^{درست}
ایدوب بی قید اولسن ایشوکده ایدمه
راس مالکی عمل صالح و امر دین ایله
ددی اسکندر سفر مراد ایدینوب
حکما سنه بکا حکمندن ^{بیا} ایدوک بنود

فلان تاجر فوت اولدی دیو خبر
ویروب چلی مال و متاعی قالوب هنوز
وارثری اطفالدر کفایت مقدری
مال ویر باقیسن ضبط ایله ددی
ملک بو خبری اشدی بک المیت رحمة
الله و المال و رثه الله و الوارث
رزقه الله و الساعی لعنه الله دیو
بیوردی سلاطین و امر امور دینده
تمام اهتمام ایله لر امور بتیارینه

49
10
اهتمام ایلدی کبری کبی فرایض و واجبات
و نوافلی و قنلرنده اذا ایلیه لر و هوا
و منکر اتدن و بدع و شبهه اندن
اجتناب ایدوب دین و مذهبنده
مشم اولون کسه لری کتوب
تمدید ایلیه لر اگر توبه ایدوب
حق تعالی بر انابت ایلر لوسه
فبها و الاعتاب و عقاب ایدوب
ولایتدن سورده لر تاکه مملکت اول

ددی زنداندن چقارب بغداد
خليفة سنه كوندردی خلیفه دن
خلعت و تشرف کلدی خراسان ^{ملک}
حکمرایدوب فارغ البال او توردی
حکایت نوشروان عادل برعالمه
عمل و یروب عامل نوشروانه خراجدن
زیاده اوج بیک درهم کتوردی
نوشروان زیاده اولان اوج بیک
درهمی صاحبزینیه و یرک دخی

عالمی سلب ایدک دیوامر ایدوب
بوتشیهی اندی هر سلطان که رعایا^ن
ظلم و غصبه سنه آلور خزینه سنه
قور آنک مثالی شول کشتی مثالیدر که
برد یوارک بنیاد فی پیار هنوز بنیاد
قوریوب محکم اولدین اوزر زینه دخی
یا پیو پیار یاش ایکن بنیاد بیقور
دیوارده بیقور ددی حکایت
زمان سابقده بر ملک وار ایدی

بکی حکم ایدردی اندن صکره یرینه
کلوب او تورردی یوزنی کوکه طوتو
الهی جهد و طاقتی بذل اندم سن عالم
الأسرار سین نیتم سن بیور سین
بن بلرن قنقی قوله ظلم اندر برکسه یه
عدل اندم الهی سن بی یلغه دیردی
پاک نیت و جمیل طوبیت اولدو غمچون
امری عالی و قدری رفیع اولوب
عسکری پنجه بیک انلوا اولدی جمیع

سلاحوا ایدی عدلی بر کیشله عسرن
لیشه ظفر بولدی خراسانی فتح ایلدی
اندن صکره عسرن لیت آدم کوندردی
خرآسانده چرق مالم وارد رکذویه
ویره دین بی جسدن چقرسون ددی
اسمعیل بو خبری اشدیجک کلدی
دلرکه اشلا وکی مظالمی بنومر بو نیمه
ایده کذو آخرتده کناهنک بقتلندن
قوریتله بنومر انک مالنه احتیاجر یوقد

کسک بر قوی و عنیف اوز رنده حقی
 اولدوغی وقت حاکم الوقته و اجدر
 که اول قوی و عنیفی صدر مرتبه سند
 قالد و رب طور مقده او تور مقده
 غریبی اولان ضعیف و خیفله برابر
 ایدوب ما بینلرنده حکم الله ایله حکم
 ایلیوب اول ضعیفه موجب شرعاً
 عدالت ایلیه ملوک و امر قضیه
 حکم اتدکاری وقت الله ایچون ایدر

خاطر خلق و ریا و سمعه ایچون اتمه لر
 که کدولره دیناده ثنای جمیل عقیده
 اجر جزیل حاصل اولا حکایت
 اسمعیل سامانی کدو زماننده
 هر کون ندا اندور ردی ظلم کورن
 کلسون دَر ردی بختاده نک بر طرفنده
 طوب کلنره سولیب خاطر لیرین
 صور ردی حاجت لیرین قضا و مهمان لیر
 ادا ایلردی خصما اورستنده قایلر

کسک بر قوی و عینف اوزر نند
 اولدوغی وقت حاکم الوقته و اجدر
 که اول قوی و عینفی صدر مرتبه نند
 قالد و رب طور مقده او تور مقده
 غزئی اولان ضعیف و خیفله برابر
 ایدوب مایسنلرنده حکم الله ایله حکم
 ایلیوب اول ضعیفه موجب شرعله
 عدالت ایلیه ملوک و امر قضیه
 حکم اتدکاری وقت الله ایچون ایدر

خاطر خلق و ریا و سمعه ایچون اتمیه لبر
 که کند و لره دنیاده ثنای جمیل عقیده
 اجر جزیل حاصل اولو حکایت
 اسمعیل سامانی کند و زماننده
 هر کون ندا اند و ردی ظلم کورن
 کلسون دردی سجاده نک بر طرفنده
 طوب کلناره سولیب خاطر لبرین
 صور ردی حاجتبرین قضا و مهمانبر
 ادا ایلردی خصما اورستنده قایلر

یا موسی عزتت و جلالت و قدرتت
 چگون اگر اول ظالم خصمی
 راضی امتیدی محقق نیاده طاع
 اولدجه عذاب ایلردمردی
 سلاطین و امرامجهول اولوب مرد
 اولیا فی صاحب جاه اولان محشله
 حیند عواده برابر ایلوب برابر نظر
 ایلله لر غنی اولان غنا سپون فقیر
 اوز زینه کچورمیه لر برضعیف و خف

حق تعالی قدرتیه الی و قولی یرینه
 کلوب اولکی کبی اولدی س
 ای مسلمانلر جهان عبرتدر
 حکمتی و اراشلین قدرتدر ایرشور
 هر خیر و شر صبر ایلکوز بو صوق
 صر صودله جبر ایلکوز کز لود قهرند
 لطفی هر زمان ربکوز حقنده الملک
 بدکمان روایت اولنور حق تعالی
 موسی پیغمبره عمر و حی ایلدی

کسدی ضرور چکنه ایرشدی چکنی
زیاده آجیدی صبری قالیوب یرندن
قاجوب واروب براغاجه طیاندی
عین نی عبرتی اویقو طرب اویوردی
دوشنده کوردی کندویه برکسه
سولیب ای مسکین نیجه برالوک
قولک کسر سین صیاده واروب صوچک
دیلیوب سندن راضی ایله ددی
عوانی اویقودن اویانوب تفکر

ایلدی صیادی دوکدر بالغین
آدم اول بالقدن اولدی بکانه اولد^{سه}
اول بالقدر بنی بویله ایلین ددی
یرندن طرب صیادی استدی
شهر دن یکا یوردی صیادی بون
صوچین دیوب صوچمدن کج ددی
برمقدار مال ویروب خصمنی راضی
ایلدی فی الحال آنغریسی ساکن اولد^{قه}
قوبه خالصه اوزره یا توب اویوردی

بر بر ماغن اصر دی بر ماغی آچی
 سندن عوانینک صبر و قراری
 قالدی طیبیه واروب شکایت
 ایلدی کندونیه ایریشندن سولدی
 طیب اول بر ماغی کس ضرری اولکه
 ایرشمسون ددی بر ماغن کسدی
 ضرر اینه ایرشدی الین کسدی
 ضرر بیلگنه ایرشدی بیلگین کسدی
 ضرر بازوسنه ایرشدی بازوسن

فریادله بد دعا ایدوب الهی بنی
 مسکین و ضعیف بو ظالمی قوی
 و عینف یرتدک بنود حقنی بو ظالمدن
 آلویر آخرته دکن صبر ایلیه هن
 ددی عوانی دخی بالغی اوینه کوز
 عورتنه ویردی عورتی دخی بالغی
 بشورب عوانی نیک اوکده قودی
 عوانی بالغی نیک استدکده قدره الله
 ایله بالغی آغرنن آچوب عوانینک

بنی اسرئیل قومنندن برکشتی و ارایدی
 بالی اولوردی طوتان بالی اهل
 و عیالنه نفقه ایلردی برکون
 بر بیوک بالی طوتدی زیاده سونور
 بازاره کتورب صاقوب اچمه سن
 نفقه ایلیدی بر عوانی کوزب
 بر قاتی اغاجله قتی قتی و کدی باغی
 النذن الدی اچمه سن ویر میوب
 کندی ایله اولیجا قیتا مسکین

برکله سنک اچوندر برکله بنومله
 سنک اچوندر برکله سنکله ناس
 اچوندر پنچون اولون کله سن بی برکون
 بکا عبادت اتمکدر سنچون
 اولون کله سن عمل صالح ایلیوب
 بن عوض ویرمکدر بنومله سنچون
 اولون کله سنندن دعا بندن ^{تدر} اجا
 سنکله ناس اچون اولون کله
 سن ناسه عدل اتمکدر ددی حکایت

میز ایندر عدله یا پیش جسته و اصل
 اول حق تعالیٰ لا تطغوا فی المیزان
 قولند میز اندن مراد قاده ولی
 اوزره عدل در طغیانندن مراد ظلمدر
 حق تعالیٰ آدم پیغمبری عدم جستن
 چیقاروبیره اندرد و کنده دور
 کلمه ایله وحی ایلدی یا آدم سنک
 عملک و سنک ذریتک عملی بودرت
 کلمه اوزره در بر کلمه بنور ایچون در

دنیا بکلری قوللری اوزرینه رحمت
 قلور چان مطیع اولیوب عاصی اولور
 دنیا بکلری قوللری اوزرینه عقوبت
 قلور اول وقت ملوکه سبت ائمه لرو
 لکن حق تعالیٰ بریضع ایلوب توبه
 ایده لر حق تعالیٰ توبه لرین قبول قلوب
 اول عقوبت اولان بکلری قوللری اوزر
 رحمت ایله حق تعالیٰ عدلدن کور کور
 لسنه یرتمدی عدل یرده حق تعالیٰ

ظلم اوج در لود را و کی ظلم ظلم سلطان
 در رعیتنه آگهی ظلم ظلم قویدر
 ضعیفه دخی ظلم غنی در فقیره اوچه
 ظلم شود معصیتله کشتی کند و نفسنه
 ایلد و کی ظلم در کشتی کند و نفسنه ظلم
 ائمه تاکه سلطان لر ظلم کند و دفع
 اولور وایتا اولور ملوک کلوب و
 نوا صیدسے حق تعالی نیک قدرتی النده
 قجان قولری کند و یه مطیع اولور لر

راضی اولوب ناسی دخی راضی ابیر
 شولکسه که ناسک رضا سچلب
 ایلیوب ناسه خشم آیلز اولکه یه
 حق تعالی خشم ایدوب ناسی دخی
 خشم اندور ردی ملوک و امر آ
 رعایا اور لتسنده بنفسه حکم اید
 غیر نیک حکمه ائمه لر و رعایا اور ^{اعتاد} بتنده
 قضیه حکم اند کبری وقت عدله حکم
 ایلیه لر ظلم و میل و رشوقله حکم ائمه لر

جد و جهد ایلوب موافق شرع مطهرله
 جمیع رعایا لرنی کند و لردن راضی
 ایده لر روایت اولنور معاویه رضه
 امة المؤمنین رضی الله عنہما مکتوب
 کوندردی بکا نصیحت ایله ددی
 عایشه رضی الله عنہا جواب سنیطاً
 ایله خطاب ایدوب شول کسه که حق
 تعالی رضاسن طلب ایدوب ناسه
 خشم ایلر حق تعالی اول کسه دن

نسنه اولنر حسن خلق صاحبی
 مُصلیلر و صایملر درجه سنه ایرشور
 حسن خلق ناسی جتته ایلننک اکثر بندن
 حسن خلق فرایضدن صکره افضل
 اعمالدر ایله اولسه ملوک و امرایه
 واجبدر ممکن اولدوغنی قدراموزد
 رفق و لطفله کوره لر شدت و عُنْفله
 کورمیه لر رعایایه رفق ایلین ولاته
 قیامت کوننده رفق اولنر ملوک و امرایه

ورافت ایلیه لر حُسن خلق
 حوققالینک رحمتدن بریولاردُر
 حُسن خلقی اولان کسک بورنده
 مَلک النده دُر خیره چکر خیرجه
 چکر سوی خلق حوققالینک عذابند
 بریولاردُر سوی خلقی اولان کسک
 بورنده شیطان النده دُر شره
 چکر شرجه چکر قیامت کوننده
 مؤمنک میزاندده حُسن خلیفدن آغمر

سالمدر بونلرد نیادن قبریله وارو
 موتش اولانی الورلر وبال و نکالی
 دشمنلرینه قویب کیدر لر بو کت
 کافه انامه واجبدر خصوصاً ملوک
 و امرایه و اهل دنیا یه آنچن که انلر
 انجه کولکلی او رکدوب و نیجه
 آهملری قورقدوب طور لر ملوک
 و امرار عایاده تصرفلرین اخلاق
 حسنه و الطاف مرضیه و مرحمت

دینا چون اغلینرا غلسون دینا موضع
 بکا در روز انعام در ددی ایله اولجی
 حاضر لر اغلینرا آدم او غلنری
 اکی قسم در او کی قسمی دینا نک ظاهر حاله
 نظر ایلر لر عنبر طیل او مرزا آخر نفسلر
 فکرا تمز لر اکی قسمی اخر نفسلری
 نصب عینلری ایدر لر عیباد نیادن
 سعادتله می چقاوز عاقبتز بنجه اولا
 دیر لر بو قسم عاقلدر در و ایمانلری

بونلر له زینت ایلر لر دی بکون نیجه ییلر
 در که مزبله ده بیتور لر بو کولر انلرک
 کولر بیدر انلر له اطراف ارضی طواف
 ایدر لر دی بو نجاستا اطعمه لذیذ
 لری ایدی تحصیلده حمله ایدوب
 بعض بعضند غارت ونهب ایلر لر دی
 بکون بونلری شو فیضتله بر افدیار
 ققوسندن کسه یقین اولمز بونلر
 اهل دینا نک احوالیدر کوره ددی

سلطنت و امارتی قویوب باشنه
طپراق قویوب اولنجه توبه و طاعتنه
واسنخفار و ندامته مشغول اولد
روایت اولنور بر کون رسول الله
صلی الله علیه و سلم حضرت ابی هریره
یا ابا هریره سکا دنیاچی کو ستر دو کم
دلر مسین ددی ابو هریره نعم یار سول
الله ددی ایله اولیچی رسول عم ابی هریره
الن طوب الوب بر مزبکه او ستنه

واردی اولغز بله ده آدم باشاری
و چور میش گوکار و بر تلمش طونار یورد
ادم بخاستیله ماوت اولشار رسول
عمریا ابا هریره شو باشرا آدم باشرا
کور رسین سزک باشرا کزکی دنیا چر
و دنیا جمعینک جمدیله طومشار ایدا
دنیاده اوزون عمر او مرلردی سزک
اوزون عمر او مدد و غکزکی ددی
بو خرقة لر لباسری ایدی حین زینتده

سنك اچون واجدر فكرت و
 عبرت فانی سندن او کین کلوب کین
 ملوک بوشهری سن عمارت اندو گلدن
 زیاده چوق عمارت اندیلر آخر فانی
 اولوب کدولردن صکره کلن ملوکه قویون
 کتیلر ای ملک بود نیای دینی یر الدانه
 دنیا غدار و متکار در دار انیس و دار عمارت
 دکلدردار عمارت آخرت در دوی
 ملک بو خبری اشد بیجک تخشندن اینون

در یاد خیفانی اولوب همیشه لک
 اولمش چوق آدم جمع اولوب او چو
 پیله تعمیر اندیلر اندن صکره بشیوز
 پیل دخی کتدم ینه کلام کورد در بر زیبا
 شهر اولمش زعفران و کافور تشر
 دنیا ده نظیری یوغیدی اندن صکره
 بشیوز پیل دخی کتدم ینه کلام سنی
 بوشهرک اچنده صاحب سلطنت و
 اهل شوکت کورد در ایله اولسه ای ملک

سن ظن ایدر سنکه الله تعالی سنی او تتر
بنی او نیدرددی ملوک و امر او مملکت
فاینه و ولایت عاریرده عدل ایلیه لر
و عمل صالح قاولر که عدل و صلاح سبب
ایله سلطنت مملکت ابدیه و امارت
ولایت سرمدیه حاصل اولوب نیاده
ثنای جمیل و عقبی ده اجر خریدن
محرورم اولیه لر حکایت خضر پیغمبر
عم برملکه نصیحت ایلدی ای ملک

34
70
معلومک اولسون که بر کون سنک
بو شهر کدن مرور اندر سنک بو شهر کی
مدینه عظیمه و عمارت جمیده کوردم
اصناف بنی آدم و انواع نعم و نفع
چونغیدی او چیز بیلدن صکره نینه
کلده کوردم عمارتدن اثر یوقیری
دریا اولش اچنده کیمیا یورر آدماز
طولش کی کلور کیمی کیدردی اندن صکره
بشیوز بیلدخی کدتم نینه کلده کوردم

ددی بهلول آندا چوب اول جایزه
 سنک اچون راضی اولمز نمجون
 نجه راضی اولین اول جایزه پی کمدین
 الـک ایسهینه انا ویرددی هرون
 کذومالمدن ویرین ددی بهلول
 یا هرون سنک رزقک دخی بنوم
 دخی حق تعالی اوزرینه دکمیدر
 ددی هرون بلی سنک و بنوم رزق
 دخی حق تعالی اوزرینه دریا^ن

کسه پی منیع ایلر لردی ددی هرون
 یا بهلول دخی زیاده نصیحت ایله ددی
 بهلول نصیحت ایدوب حق تعالی
 برکسیه جمال و مال ویرسه اول
 کسه جمالی طاعة الله ده کچورسه
 مالی مرضات الله خرج ایلسه محقق
 اول کسه قیامت کوننده ابراردیوانند
 ساکن اولورددی هرون یا بهلول
 سکا جایزه ویردو کمر جایزه کور^ن مسپن

راضی اولین ددی بوالقونی بنه سن
 آل بوکاینه سن محاسب سپن ددی حکما
 هارون رشید کوفه دن کیدر او کوفه
 محافه یه کرد که ناس چیقوب محبت
 خلافتنه و شوکت سلطنتنه دگر لردی
 او کذن آدمیری سور لر دی اول
 ائاده بهلول دیوانه بی صبیان
 احاطه ایدوب سخره ایلر لردی
 هرون رشید بهلولی کوردوب

کیدر دیو صوردی بهلول دیوانه در
 ددی لر هرون بهلولک آشوک دزین کین
 قطوب قرشوشنه طوردی حاجتک
 نه دوردی بهلول حاجتم الله ایچون
 نصیحت و تذکیر طاعت در ددی
 هرون سمعا و طاعة نولا یورک
 ددی بهلول دخی نصیحت ایدوب
 ای خلیفه الله رسولی مکه دن ^{بنه} _{مکه}
 کذک بر قاتره بنشدی او کذن

ایلدک ددی ابو حازم سنن ابسن
 اول عالم موآخذا و لور لر ناسه
 وعظ و نصیحتن درینج اتمکله ددی
 ایله اولیجا ق سلیمان منزله وارو
 اباحازمه بریوک التون کوندر ددی
 ابو حازم التونی کور ب سلیمانک
 رسولنه بوالتونی نه سلیمان نه ایلت
 بوالتونی سلیمان اچون اولدوغنه
 راضی اولمز کذ و نفسم اچون نجه

آخرت غیر نیک دنیا سنه صتان
 ددی سلیمان یا اباحازم بکادخی
 زیاده وعظ ایله ددی ابو حازم
 یا امیر المؤمنین ربکی نازیه ایله سنی
 امر اتدوکی بیرده کومرکن دخی
 ربکی نازیه ایله سنی نبی اندوکی برده
 کومرکن ددی سلیمان بو نصیحتی
 اشد بک فتی قتی اغلاری اباحازمه
 حاضر لردن امیر المؤمنینه اساءت

ددی ابو حازم یو خسولک من و اذ انهن
 صدقه سی ددی سلیمان یا ابا حازم
 قنقی سوز افضل ددی ابو حازم
 کلمه حق شول یرده که قورقوا اولور
 ددی سلیمان یا ابا حازم قنقی
 ناس افضل ددی ابو حازم طاعه
 الله ايله عمل ایلوب طاعه الله
 دولت ایلین ددی سلیمان یا ابا حازم
 قنقی ناس احمد ددی ابو حازم

عبد ابق افندی سینه وارر کبی خوف
 و خشیت ايله وارر ددی سلیمان
 یا ابا حازم عملردن قنقی عمل
 افضل ددی ابو حازم ادا ای فریض
 و محرم اندن اجتناب ددی سلیمان
 یا ابا حازم دعا لر دن قنقی دعا
 افضل ددی ابو حازم چاره سز لر
 و درمانده لر دعا سی ددی سلیمان
 یا ابا حازم قنقی صدقه افضل

عالمه لایق اولان دخی بودر که آشبو
موعظه مثل اولره و عظیمه ملک
وامر آچی الدایوب کلمه حقی انلردن
صقلیه هر عالمه که ملک و امر آچی
الدایوب کلمه حقی صقلیه اول عالم
ملوک و امر انک اتدو کی ظلمده بله
شریک اولور حکایت سلیمان بن
عبد الملك ابی حازمدن صورتی
یا ابا حازم بزه نه اولدی که اولور

۲۹ ۰۰
سومرز ددی ابو حازم جواب ویرو
انچون که دنیا کبری عمارت و آخرت کبری
خسارت اندو کز عمر اندن خرابه
کوچکدن قورق سکر ددی سلیمان
یا ابا حازم بکا خبر ویر مخلوق
حق تعالی به نیجه وارر لر ددی
ابو حازم جواب ویروب غسل
صالح ایدنلر اهلنه وارر کی
فرج و سرور له وارر لر کناه ایدنلر

اندوكل وقت حق پیره صرف اتمك
ددی هشام یا ابا حازم بوکا کیر
قادر اولوردی ابو حازم ویروق
راغب نغیر جنان و هارب عذاب
نیران ددی حکایت عمر بن عبد
العزيز ای حازم دن نصیحت طلب
ایلدی ابو حازم نصیحت ایدوب
ای ملک او یود غم وقت اولومی
باشک آلتده قوه ربار که اولوم

28
۵۴
سکا کلک استرسین اولومه میل
اید رسن مصر اولور سن هر بار
که سن اولومه مصر دکسین اولدن
اجتناب ایلرسن سکا سندن اولور
یقین در ددی صاحب ولایت و آل
امارت له لایق بودر که بو حکایتی
نصب عینی اید و کذویه ایلدکاری
وعظ و نصیحتی قبول قیلا هر وقت
که بر عالم کورسه نصیحت طلب ایلیه

احتراز ایلیه لورکه انلردنیایه
حر بیلردرانلرریا و سمعه و مکر
وحیله ایله ملوک و امرای الدایوب
رضالرنجه اولوب اللرنده اولون
مال و متاعلرندن نسنه تحصیل
انمکدر غرضلری عالم ناصح و اعظ
صالح اولدرکه ملوک و امرانک
اللرنده اولون مال و متاعلرنه طمع
ایدوب میایل اولنر ملوک و امرایه مقار

۵۱
و مقاربتدن زیاده اجتناب ایلو و ^{عظ}
و نصیحت اندوکی وقت بغض ایدون
حق سویلر قال علیه السلام افضل
الجهتاد من قال كلمة للخیر عند السطان
حکایت هشام بن عبد الملك
ابی حازم دن صورتی با ابا حازم
امور خلافتدن بخاتمه تدبیرنه دُر
ددی ابو حازم جواب دیروب
الدوغلک مالی حلالدن الوب صرف

و امر اولادك خطرين عظيم ضبط
 و حفظين جسيم بيلوب مقارنت علما
 و مقاربت صلحا ايليه لر علما و صلحا
 رؤيترينه و مجتارينه مشتافا و نو
 نصح و پند لرينه مستمع و حرم اولاد لر
 كه كند و لره عدالتك طريقا برين تعليم
 ايد لر و ولادتك خطرين آسان
 ايلوب ظلم و تعديلر اتمكدن خلاص
 اولاد لريره مزمع الملوك رويت و صبحلر

لردن اوليد مرسلطان عادل دن پي
 اچون دعا اتمزد مرسلطان عادل
 صلاح عباد و زينت بلا و درد ديد
 خبرده كلشدر عادل لر قيامت
 كونده انجودن منبر اوستنده كلمه
 حكمت سويلر لر اسكندر ذوالق
 ديمشدر ملوك خيرو لوسي طريق
 سيئه بي حسنه يرد و ندر ندر
 شر لوسي خلاص ايد ندر ملوك

او چینی اوزی بازارده اولوب کوکلی
 مسجدده اولون کسه دردی نجی الله اچین
 دوستلق ایدن کسار بنی خلو تن
 ذکر ایدوب کوزندن یا ش دو کن کسه
 البخی جمال و مال صاحبی عورت
 کذویر دعوت ایدوب اجتاب ایدن
 کسه یدنجی صاغیله صدقه ویروب
 صولنده غنی آگاه اولین کسه فضیل
 بن عیاض رحمه الله اکر دعای سی سبتا

قیلور تیش بیک رکعت نمازه مُجاوِد
 اولور و سلطان عادلک عمرندن
 بر ساعت غیر نیک عمر نیک جمیع
 ساعتی قدر اولور قیامت کوننده
 ظل و پناه بولند و غنی وقت حق تعالی
 سایه سعادت و ظل حمایتنده یدی
 کسه کولکلنور اوکی رعایا سنه
 عدل ایلین سلطان آکینی مولای سی
 عبادتنده عمری کچن کسه او چینی

بلوب و خطر دن اكله يوب و لايتك
حقيله قاير اولور سه سعادت
بي نهايته ايرر كه اندن غيري سعادت
اولمز ولايتك حقيله قاير اوليوب
قاصرا اولور سه شقاوت حاصل
اولور كه اندن غيري شقاوت اولمز
مكر كفر بالله اولوا العياذ بالله ولا
ايله امارت اكيستي اكي حسنه در
حقيله قاير اولان كسه اچون

24
20
دخى اكيستي اكيستيه در حقيله قاير
اوليوب نقص امارت ايلين كسته
اچون خلافتك قدرتي عظيم امارتك
شرفي جسيم اولدو غنا اوليندن
كه سلطان عادلك بركون عدل
تيمش بيلك عبادتندن افضلدر و
سلطان عادلك عيلى جمله رعيتي
عيلى مقداري اولوب اندن كو كه
چيقار و هر نماز كه سلطان عادل

محابات ايله حکم ايلين حاکم اوچچی
 اهلنه اولادينه طاعة الله ايله امر
 اتیوب و امور دینی او کرمیوب ففقه
 لیرین قیورن کسه دردیخی اجیر طوب
 ایشین تمار ایدوب اجر تن و یرمین
 کسه بشینی خاقوته ظلم ایلوب
 مهربن و یرمین کسه ملوک و امر
 و سلاطین و وزرا سلطنت و امار
 حرقه ایلنک عطا سیدر دیه لر

غیر نیک عطا سی صابنه لر قال
 الله تعالی قل اللهم مالک الملك
 قوتی الملك من تشاء الله تعالی
 قولنه درجه سلطنت و مرتبه امارت
 اولونعت و یرمشدر بو نعمت عظیمه
 نک قدر فی بلیوب ظلم و هوایه تابع
 اولون سلطان کفران نعمت ایدون
 حرقه ایلنک دشمنلرندن اولوز
 سلطان اولون ولایتک قدرین

ایله حکم ایده لوهوای نفسه و مقتضای
 شهواته تابع اولوب میل و محاباته حکم
 ایدوب طریقی مستقیم و منہج قومیدن
 انحراف اتمه لکه عذاب شدید تو
 وعیدده عدله موافق حکمی ترک
 ایدوب خلاف عدل حکم ایلین حکم
 اچوندرد قال الله تعالی یا داؤد انا
 جعلناک خلیفة فی الارض فاحکم
 بین الناس بالحق ولا تتبع الهوی الودیر

قیامت کوننده هر قومک بکری البری
 بفلوکلور لر عدل ایلینی عدلی قورتار
 ظلم ایلینی ظلم ملوک ایدر حق تعالی
 بش کسیه غضب ایدوب ایدر لرینی
 جهنم ایدر اوکی کذب و حقیقی
 رعایا سندن الوب رعایا سینه
 ظلم ایلین امیر اکی رعایا سی کند
 مطیع و منقاد اولوب قویله
 اورتسنده لتویه ایتوب میل و

امام عصر و خلیفه دهر اولوب پسر
 سلطنته چاقوب و تحت خلافته
 کجوب حکم ایلین حاکم له و اجبدر
 امور عبادی و مصالح قری و بلاد
 فکر ضایب و تدبیر مناسبله تفکر
 ایدوب جد و جهد ایلوب اصلاحه
 سعی ایلیدله و ناس اورستنده واقع
 اولون واقعه بی حکم اند کلری وقت
 تمام اقدام و اهتمام ایدوب عدل

یا معاویه زمان شنسین شن
 صالح اولدک زمانه دخی صالح اولد
 سن فاسدا اولدک زمان دخی فاسد
 اولدی یا معاویه عدلی کندو که
 فلقان ایله سنی خرقا لینگ عتاب
 و عقابندن قورتر و بجهته داخل
 ایلسون ددی الْعَدْلُ جَنَّةٌ وَاٰیَةٌ و
 جَنَّةٌ بَاقِیَةٌ بَاب
 ثانی آداب امامت بیاننده در

محتاج کله احتیاج عرض استه
 بیت المالدن ویر حوقتالینک امرینه
 مخالفت ایلی فی قبی ابله اور بغیر حوق
 آدم اولدورنی قبیله اولدور اکر
 حوقتالینک امر اتدو کفی ایلمنک
 لایق ناز و مستحق نوار اولور سین ددی
 حکایت حضرت معاویه رضی الله
 عنه اخف بن قیسه صور ددی یا اخف
 زمانک حالی بنجه در ددی اخف

آستر سنی عثمان ذی النورین مقامینه
 علی المرتضی ^ع
 ایر کوردی سندن عثمان علی و عدلی
 کبی علم و عدل استرددی هارون
 دخی زیاده نصیحت ایله ددی شقیق
 یا امیر المؤمنین حوقتعالی ج همنر
 خلق ایلدی سنی جهنمک قوجیسی
 اندی سکا بیت المال ویردی و قبی
 و قلیج ویردی سکا امر ایلدی بونرله
 خلقی جهنمه کرمکه قومیه سین سکا

خليفة ايكن مدينه ظاهرده يياق
يور يوب غرق عرق اولمشدي صور^{ديله}
يا امير المؤمنين تجليله بوبله يياق
يور رسين دديلر جواب و يروب
بيت المالدن برقيون قاچدي آني
استر دوي يا امام المنقين
برقيون نه در بونجه سعي ايلرسن
دديلر جواب ديز او غلاق^{سه} دخي سيار^{سه}
حق تعالى نبدن سوال ايلر قيونفي

۱۹
۳۵
استد و کور عجب بيدرددي حكايت
هرون الرشيد شقيق بلخي يربکا
نصحت ايله ددي شقيق رحم الله
نصحت ايدوبت يا امير المؤمنين
حق تعالى سني ابوبکر صديق مکهانه
کچورددي صديق صديقي کي سندن
صدق استر سني عسر الفاروق
مرتبه سنه ايرشدردي عمر فرقي
کي سندن حق ايله باطلک فرقين

جماعت و اتباع سنت ایلیه و عمارت
 مساجد و تلاوت قرآن و جهاد فی
 سبیل الله ایدو بویش نشنه یر اصحاب
 رسول الله مداومت ایلر لر دی
 ولات اوزر لرینه در جمع اکی و
 حدی و صدقه کو بیت المالی لر عا
 اتمک بود ورت نشنه رعایت و محتر
 امام آخرتده ضامن اولور حکای
 حضرت عمر رضی الله عنه

سومه دره دین اچنده طوغری یولی
 سومه دره رسول الله صلی الله علیه
 وسلم اصحاب و ازواج و اهل بیتنه
 محبت ایدوب طعن و بغض اتمین کسلر
 قیامت کوننده رسولک عمر درجه نده
 بیله اولور لر و اجدد امامه اصحاب
 سولی عمر نه یه مداومت ایلدی لر سه
 اولدخی اکامداومت ایدوب عمر غزنی
 اکام صرف ایلیه اصحاب کبی ملازمت

اصح قول بودر که انالری تفضیلی
 ترتیبی اوزره اولادی تفضیل اولادی
 الا اولاد فاطمه رضی الله عنها
 جمیع اولاد دن افضلدر بونلرک
 رسول الله صلی الله علیه وسلم
 قرابتلری قریبدر بونلر عترت طاهره
 وذریه طیبه لردر اذهب الله عنهم
الرجز وظهرهم تطهیرا خلفای
 راشدین وایمه مهتدین دن صکره

سایر اصحابی افضل امت اعتقاد
 ایده رسول عمر انلره خیریتله شهادت
 و بشارت ایلشدره قال علیه السلام
خَيْرُ الْقُرُونِ الْقَرْنُ الَّذِي أَنَا فِيهِمْ
 انلر صحبت سید الانام و نصرت
 دین اسلام ایله مختار لر و عامل لر در
 سنتدر انلرک عموم اوزره مجتله
 اعتقاد ایدوب دلی طعن و ذم لر
 منع اتمک بیت انلری سونمک رسولی

و مذهب بنی نوحی پادشاهان را اعتقاد
 و مذهب کبیر از الناس علی دین مملوکیم
 حضرت هادی مدایت ایدوب
 بزنی جنت ابله بشارت اولان فرقه
 ایلدی ناريله بشارت اولان تیش
 اکی فرقی ضاله دن ایلدی الحمد لله
 الذی هدانا لهذا وما كنا لنهتدی
 لو ان هدانا الله اما بونلرک اولاد
 بعضی بعضدن تفضیلی حقند

اندن صکره عثمان ذی النورین دره
 اندن صکره علی المرتضی در دینیه خلفاء
 راشدین و ائمه مہدیینک ترتیب
 افضلیت لرنده و ترتیب خلافت لرنده پادشاهان
 حضرت سلطان سلیمان بن سلیمان
 خان بن بایزید بن محمد بن مراد بن محمد
 بن بایزید بن مراد بن اورخان بن عثمان
 اعتقاد و مذهب اهل السنه و الجمعه
 اعتقاد و مذهب کبیر بزور اعتقاد

و سایر صحابه اوزرینه تفضیل ایدہ
 عامۃ اهل السنة و الجماعة نک قولی
 بودرہ اندن صکرہ علی المرتضیٰ رضی
 اللہ عنہ و کرم اللہ وجہہ باقی
 صحابه اوزرینه تفضیل ایدہ خلفاء
 راشدینک ترتیب خلافتلری ترتیب
 افضلیتلری کی اعنقاد ایدہ رسول
 اللہ دن صکرہ امام حتی ابوبکر صدیق
 درہ اندن صکرہ عمر الفاروق در

صکرہ خلفای راشدین سایر صحابه
 اوزرینه تفضیل ایدہ اندن صکرہ
 ابوبکر الصدیق رضی اللہ عنہ عمر
 الفاروق و سایر صحابه اوزرینہ
 تفضیل ایدہ اندن صکرہ عمر
 الفاروق رضی اللہ عنہ عثمان
 ذی النورین و سایر صحابه اوزرینہ
 تفضیل ایدہ اندن صکرہ عثمان
 ذی النورین رضی اللہ عنہ علی المرتضیٰ

لَا يَصِلُ سَيْفَانِ فِي غَدِّ وَاحِدٍ دِي
 بَيْتِ بَرَوْلَيْتِدِه اكي مير اولزه بر
 نيامه اكي شمشير اولزه صابهدن
 بر كسه بوقولي انكار اتمدي ايله اولسه
 امام بر اولق اجماع صابرايله اولد
 امام هر وقتده اولق كر كر ظاهر
 اولمايحي مصالح ناس معطل اولور
 امام قرشي اولق كر كر قال عز
 الْاِيْمَةُ مِنْ قُرَيْشٍ بِاِخْوَدِ قُرَيْشِي نَصَبُ

اندوكي كر كر در امام مُنْتَقِي اولق كر كر
 امام معصوم اولق كر كر در امام
 بني هاشم دن اولق كر كر در امام اهل
 زمانك افضل اولق كر كر در دكازنده
 اخلاف واردر بعضلر امامته
 بوش طردنخي لازمدر بعضلر لازم
 دكدر دديلر واجبدرا امامك
 اعتقادي اهل السنة والجماعة
 اعتقادي كبي اولوب رسول الله ^ن

و تابعین قوی اوزره امر او علماء در
 اولو الامر عالم اولیٰ و لیٰ جمیع اهل
 تفسیر ک اتفاقاً اوزره اولوره بو
 محققدر که اولو الامر عالم اولوب
 نبوت مقامنه قایم اولسه جمیع ناس
 اکا اطاعت ایله امام بر اولون کر کدر
 اکی اولون بر عصرده جایز دکلد راکي
 اولنغی صحابه جایز کور مدیلره یار عتیق
 ابو بکر صدیق رضی الله عنه

زیاده در دیردی سفیان ثوری
 رحمه الله ملوک خیر لوسی اهل علم
 ایله بحالسه ایلین در دیردی ابراهیم
 بن ادھر رحمه الله امرانک شراری
 علمادن و فقرا دن ارغ اولنلردر
 علما و فقرانک شراری امرایه یقین
 اولنلردر دردی اطیعوا الله و
 اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم
 آینده اولو الامر دن مراد صحابه

دین اسلامک عمادی فقه و علم در
 حکایت دیمشدر در علمدن عزیزینسه
 یوقدر ملوک ناس اوزرینه حاکم در در
 عالم الملوک اوزرینه حاکم در در •
 علمک شرفه دلالت ابلین جمله دلایلدن
 بری بودر که الله تعالی هر نشنه که
 جیبی محمد عم ویرردی رب
 زدنی علمادی دیمزدی علم
 ویرجک رب زدنی علمادی دیمزدی

بس شولکسه که تحصیل سلطنت
 و تکمیل امارت مراد ایلر اولکسیه
 لایق اولان بودر که عالم اولو و علمایر
 محبت ایدوب عالم الملک حضور لرنده
 اولغه رغبت ایلیه عالم الملک کلمات
 در بار و نضایح کوهن شار لر یله
 مشنصح اولوب نصیحتلرن قبول قیلا
 امام شافعیدن روایت اولنور
 علم قلاوه ادب افاده مجالسه علمای

اولور خابرده کلمشدر حق
تعالی سلیمان پیغمبره عم علم ایله ملک
اورتسندہ مختار اول برین دیله
دلدو ککی سکا ویره ن ددی سلیمان
عم علم دیلدی علم دیلدو کیچون حق
تعالی سلیمان نملکی بیله ویردی
دیشلردر جمله اشیا ناسله زیور
بولور ناس علمه زیور بولور ناسک
مقداری عقله رفیع و عالی اولور

ایله اولسه ملوک اچون علمدن و
عقلدن فایده لونسنه یوقدر
علم سبب عز آبدی عقل موجب
سرور سردی دیره حسن بصری
رحمه الله علم شریفه شرف زیاده ایدر
ملوکی ملوک مقامنه ایر کوررددی
دیشلردر علم نسبسنه نسب اولور
حسبسنه حسب اولور خابرده
کلمشدر هرهنه نکه عاری واردر

واجبا و لورد دفع فتنه همچون فصل
 امام حُرّاً و لوق کر کدر امام اَرّاً و لوق کر کدر
 امام عاقل و لوق کر کدر امام بالغ و لوق
 کر کدر امام دلاور و لوق کر کدر امامت
 منعقد و لوقده بوش طرلا ز مدر
 بوش طرلا و لما بحت امامت منعقد
 اولزا امام عالم و لوق کر کدر اشیا
 خَفِيَّةٍ عَلَيْهِ رُوشن اولور و
 سلطنت و امارت عَلَيْهِ تَمَام

للجساعة قولي بودر بونده خلا ف
 يو قدر حضرت عمر دن صكر امت
 جمع اولوب حضرت عثمانك خلافتن
 قبول ايدوب خليفه قلوب بيت ائله
 او چي امام سابق دن ادرته
 ارتحال ايديك امامته لا تو كسنه
 شوكت و جنود له خطه اسلام ^{اوزده}
 قهر و غلبه ايلوب خليفه او ليچي
 خلافت منعقد اولوب اطاعتي و

اولیتی داود عدم ملکی سلیمان ویرد
 سلیمان عدم قرق پیل سکرای اهل
 دنیایر خلیفه اولوب خلافت اندی
 ابجخی امام سابق دارفادن
 سرای بقایه انتقال ایدیک اهل
 رای و صاحب تدبیر جمع اولوب
 اتفاق ایلوب امامته لایق کسنه
 کند و اختیار یله امام نصب ایدق
 اکابیتت اتمک در اهل السنه و

اولدوغی وقت جمیع نسنه صالح
 اولور اول فاسد اولدوغی وقت
 جمیع نسنه فاسد اولور ددیله سلیمان
 عدم اول نسنه قلب در قلب صالح
 اولیتی جمیع نسنه صالح اولور
 فاسد اولیتی جمیع نسنه فاسد اولور
 ددی قتیسون و اجار کرچک
 سوبلر سین یا سلیمان خلافت سکا
 لایقدر خلیفه سنسین ددیله ایلله

تیش کسه جمع ایدوب سلیمان
یانلرینه کتوردی بجا بر کتاب اندی
طقوز مسئله یازیش سکا سوال
ایدین یلور سیک بندن صکره
خلیفه سنن ددی سلیمان بانی
الله سوال ایله نوفیق حور رفیق اولوب
جواب ویرم ددی داود علیه
السلام سوال ایلدی طقوزینه بیله
سلیمان عمر جواب ویردی ایله

اولسه قتیسون واجار یانی الله
بزده بر سوال ایدیه لور انی دخی بود
سندن صکره خلافت بوکالوتی
خلیفه بو اولسون ددی داود
سوال ایدوک ددی و سلیمان عمر
دخی سوال ایدوک اللهم توفیقی
رفیق اولوبا کادخی جواب ویرم
ددی قتیسون واجار سوال
ایدوب اول نه نسنه درکه صلح

نصب ایدہ لرتابع اولولر امام
نصب ایتوب اولولر اهل جاهلیت
کبی اولولر اهل جاهلیت رای
وتدیر لرنده منفرد و مستقل
اولولر دی امام نصب ایدوب
اطاعت اتمزلردی قال علیه السلام
مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْ اِمَامَ زَمَانِهِ
مَاتَ مِثْلَةَ جَاهِلِيَّةٍ فَصَلِّ
تعیین امام وانقاد امامتک

۱۱
اربع طریقی وارد اولکی امام
سابقه تعیین و تخصیصی در امام
سابوت کند و در صکره امامتہ کمی
تعیین ایدوب امام نصب ایدر سه
امامت منعقد اولور حضرت
ابوبکر رضی الله عنه حضرت عمری
رض امام تعیین امامت منعقد
اولدی روایت قلنورد اولدی پیغمبر
علیه السلام قسیسون واجباردن

منظوم ملودن ظالم ملک ظلمین رفع
ایده و قهر منغلیه و متلصصه و
زجر قطاع طریق ایلیه و اقامت حدود
و سیاستا و جمع و اعیاد و قطع منازعات
عباد ایده و سد ثغور و بنای قنایطیر
و جسور ایلیه و حقوق اوزرینه ادا
اولان شهادتی قبول قیلده و تجهیز عساکر
مسلمین و حفظ اموال غانمین و تقسیم
غنایم مجاهدین ایده و ضبط مال

4
بیت المال و اموال ایتام و شفیذ
احکام ایلیه و واپسی اولین
صغیر و صغیرین پی تزویج این
و عشری و صدقه بی و زکوة و
جزیه بی و خراجی الوب موجب شرع
شریفله مضر فلرینه صرف ایلیه بو
امور واجب انک اقامتی ممکن اولن
الآیامله اولور ایله اولسه ناس
اوزر لرینه واجب اولدی امام

بیانده در باب رابع ، وزارت
و آداب وزارت بیانده در باب
خامس . قواعد اجناد و آداب
خدا بیانده باب سادس مواعظ
و نصایح بیانده در باب اول
و خوب امامت و انقضا امامت
و شرایط آما بیانده در امامت
خلافه در خلافت ریاست عامه در
دین و دنیا ده که دعوی نبوت

۷
اولیه بعضی در پیش در امامت
بر کسنگ رسول الله مقامنه قایم
اولما سیدر اقامت قوانین شرعی
و اجرای این دینیه و حفظ
کروه اسلام و حراست نرصره
انامده بر وجهه که اول کسیه
کافه اتمنک و عامه ملنک اتباع
لازم اولاد ناس اوزر لر نیه واجد
امام نصب اید لر تابع اول اولر امام
اول

بیا علی علیه السلام
جعفر سلطان
در بیان
اصول
الفاظ

عقده نوبنا و ستر عیوننا و ذنوبنا
اسلافنا و اخلاقنا (الائمة الائمة الائمة)
الغرانام بر کتاب دیوارام کیروب
مطالعه و ملاحظه ایدوب انواع
معانی لطیفه و اصناف نضایح
شریفه سنه مطلع اولوب خاضر
و عامه عاید و عامه انامه فایله
فهم اولوب خصوصاً ملوک و
امرایه و سلاطین و وزیرایه نفی

زیاده اولدوغی اجلدن عرب
دلندن ترکی دیله دوندردمه
تحفه الامرآ و منحه الوزرا دیو
آد و یردده و التي باب ایلد مراب
اول و وجوب امامت و
انقضاء امامت و شرایط امامت
بیاننده در باب ثانی آد
امامت بیاننده در باب ثالث
قواعد امامت و احوال امامت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حَمْدِ فِرَاوَانَه خَالِقِ كَمَرِ دِكَارِ
 لَا يَقْدِرُ كَهْ مَلُوكِ وَأَمْرَانِي نِيظَامِ
 عَالَمِ اِيلَدِي وَتَشْكُرِي پَايَانَه رَازِ
 پَرُوَزِ دِكَارِ سَتِي دَرِ كَه سَلَاطِينِ
 وَوَزَرَانِي اِنْظَامِ مَنِي آدَمِ اَنْدِي
 وَتَحِيَّاتِ زَاكِيَّاتِ اَفْضَلِ اَنْبِيَايِ

پایان

اَرَزَانِدِرُ كَه وَجُودِ شَهْرِ فِي قَامِعِ
 ضَلُولَتِ وَدَافِعِ بَدِيحَتِ اَوْلَدِي
 وَدَعْوَاتِ صَافِيَّاتِ آلِ وَاصْحَابَانَه
 سَزَاوَارِ دُرُكِه اَنْلَرَه اِقْتِدَا اِيْدِنِ
 هِدَايَتِ بُولَدِي قَالَ اَلْبَنِي عَلَيْهِ
 السَّلَامُ اصْحَابِي كَالْبُحُورِ يَا بَهْدِ
 اَفْدِيْتَرَا هُنْدِيْتُدْ بَعْدِ بُوْبِنِ
 عَبْدِ ضَعِيْفِ وَنَجِيْفِ وَنَاسِي عَبْدِ
 السَّلَامِ مِنْ تَشْكُرِ اَللَّهِ الْاَوْبَاسِي

C954

. H293d

T

[Faint, illegible handwritten text]

يا كاف
مهمه
فيلاديا

Harpari

Dürret ül-ğarrā tercümesi

درة الفخر ترجمه تحفته الامراء من الوزراء
لعبد السلام الامامى رحمه الله عليهم

الذرة الغراء
ابن الملوك والوزراء
للشيخ محمود بن اسمعيل الجزري الفهاق ٨٤٤ هـ
لاي سعيد جيق سلطان مصر وبنها على عشرة
ابواب

39409

٧٧٧٥

الشفقة الغياض
مختص الامراء
فريق الخوارج

OR. 6416.

Bottle for J. J. Kaaman

July 15. 1902

Or. 32. A. g.

سليم بن محمد الله الامت : الدسة الفراء

(الامت)

BRITISH MUSEUM

DEPARTMENT O.P.B. & MSS.

CATALOGUE OR. 6416 ORDER MB. 810214

AUTHOR

TITLE

PLACE & DATE OF ORIGIN

INCHES | | | 1 | | | 2 | | 2 | 3 | 4 | 5 | CENTIMETRES

British Museum Photographic Service, London

D 379682 Wt. 264128 Sm. 3/68 KCN Gp. 807 (5856)

4136517

C954 .H293d
INSTITUTE^T
OF
ISLAMIC
STUDIES
39409 *
MCGILL
UNIVERSITY

C954
H293d
T